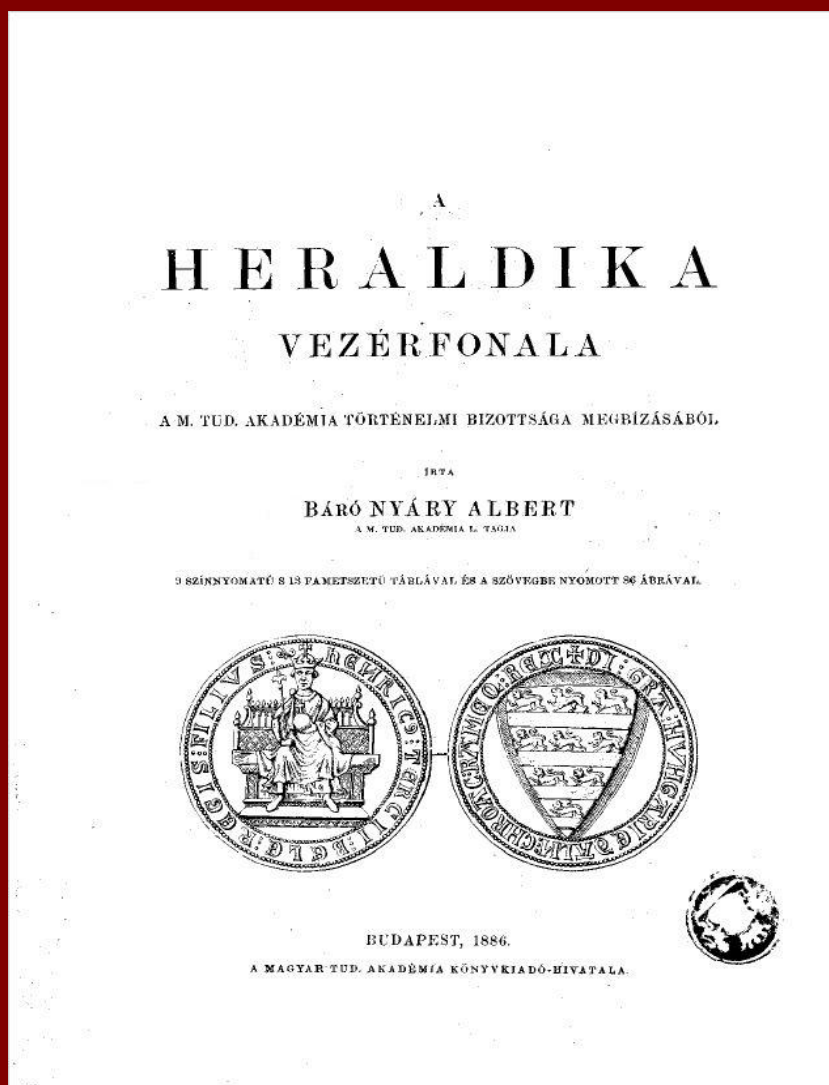

A MAGYAR CSALÁDTÖRTÉNET-KUTATÓ EGYESÜLET KIADVÁNYA

Nyáry Albert: *A heraldika vezérfonala*, Budapest, 1886

V. évfolyam, 3. szám

2015

IMPRESSZUM

Matrikula

a

MAGYAR

CSALÁDTÖRTÉNET-KUTATÓ

EGYESÜLET

kiadványa

matrikula@macse.hu

Felelős kiadó: Dr. Kollega Tarsoly István

Szerkesztő: Dr. Hatvany Béla Csaba

Szaklektor (történelem, genealógia, heraldika):

Babcsányi Judit és Babcsányi István

Szaklektor (számítástechnika): Lerch János

Nyelvi lektor: Babcsányi Judit és Babcsányi István

Megjelenik évente négyszer: március, június, szeptember és december hónapokban. A kiadvány szabadon és csakis díjmentesen terjeszthető. Kéziratokat a szerkesztő e-mail címére várunk legkésőbb a megjelenési hónap elsejéig. A cikkek tartalmáért, beleértve a cikkhez kapcsolódó képanyagot is, a szerzők felelnek.

V. évfolyam 3. szám

© MACSE 2015

TARTALOM

Dr. Babós Lajos: <i>Foltos Farkas leszármazottja a barátom</i>	1
Dr. Barsi Béla: <i>Az Adorján, Frideczky és Szeleczy családok genealógiája és története az „Adorján-Szeleczy Levéltár” tükrében</i>	6
Dr. Udvarvölgyi Zsolt: <i>Nagysarlói Magyary-Kossa István földbirtokos, országgyűlési képviselő, Horthy Miklós kormányzó unokatestvére</i>	39

Foltos Farkas leszámazottja a barátom

Dr. Babós Lajos, Budapest (lajos.babos@uni-corvinus.hu)

Öreg róka vagyok már, ami a családfakutatást illeti. Számtalan családnak készítettem el a családfáját az évek hosszú során: családtagjaimnak, barátoknak, ismerősöknek, de volt, hogy idegeneknek is megbízás alapján. Merem állítani, hogy otthonosan mozgok e téren, simán megbirkózom még a német nyelvű anyakönyvek gótbetűs beírásainak a kiolvasásával, a latinról ne is beszéljünk. Kutatásaim során sokszor volt részem sikerélményekben, amikor a hiányzó láncszemet végre megtaláltam. Gyakran büszkélkednek is genealógus társaim leköszölt írásaikban az ilyen „nagy felfedezésekkel”. Én ezzel szemben sosem szellőztettem meg kirakós játékaim gyöngyszemeit, azonban a legutóbbi családfakutatásom eredményeit – úgy gondolom – mégis csak el kell mesélnem a „klubban”, hiszen nem mindennapos dolog az ember életében, hogy (apai ágon) 48 generációt átívelő családfát készíthessen. Nos, nekem ebben volt részem.

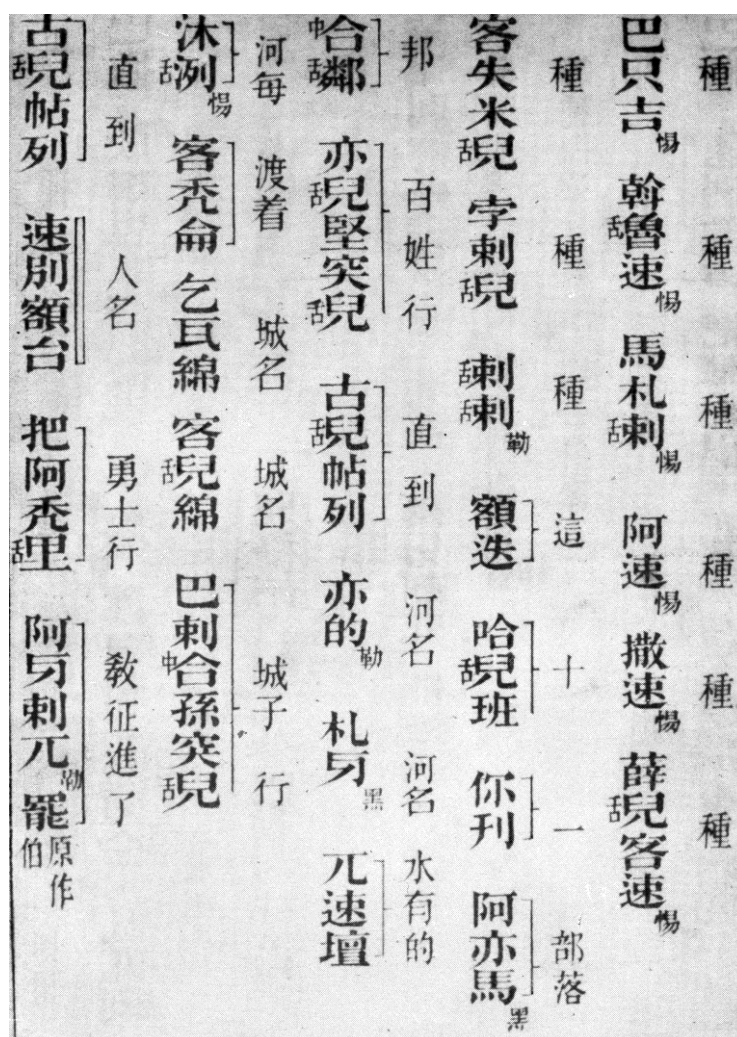
Múltkorában Gyuri barátom (61 éves) felvetette, hogy nem foglalkoznék-e szerénynek mondható kis családfájával. Természetesen azonnal elkértem tőle az adatokat. Kiindulási alapként apai ágon 5 generációra visszamenőleg 24 név állt rendelkezésemre úgy, hogy a legtávolabbi ősöknél már csak nevek meg kérdőjelek voltak. Például, hogy Gyene Antal felesége Ilosvay Mária volt, semmi egyéb. (Itt bukkan fel először az Ilosvay név.)

Az anyakönyvek nézegetése után, ha nehezen is, de sikerült 98 névre feltornáznom a családfát a 9. generációig visszamenőleg. Ezután az interneten keresgéltem, hátha találok egyéb dokumentumokat, amivel bővíthetem a családfát. Így bukkantam rá a Turul 1896. évi számaira, melyekben Petrovay György (1845-1916) az Ilosvay család leszámazását mutatja be három közleményben. Továbbá, szintén a Turul 1931-1/4 számában, nagyilosvai Ilosvay Lászlónak (1846-?) az Ilosvay-család leszámazásáról közölt kiegészítéseit is bedolgoztam Gyuri barátom családfájába. Az eredmény: 798 név a 20. generációig.

Tudni kell, hogy az Ilosvay család ősei a havasbéli földről, Kunországból, illetve Oláhországból telepedtek át 1330 és 1334 között Bereg megyébe. A család első ismert őse Tatamér volt. Nevét a korabeli latin nyelvű források a legkülönbözőbb fonetikus változatokban említik (Tochtomer, Toktomir, Thamer, Thattamer, Thocomer, Tihimir, Tochtamir, Tihomir, Tokatimur). Tatamér egy pogány nemzetségi vezető, havasalföldi vajda volt, akinek vezetésével nagyobb lélekszámú lakosság telepedett be a tatárjárás alatt elnéptelenedett Bereg megyébe, megszállva mintegy 20.000 hold területet az

Ilosva folyó partján, amelyen megtelepítették elsőben is Nagy-Ilosvát s arról felvették családi- és később előnevüket is, azután Maximfálvát és Kis-Ilosvát, utóbb pedig Ilonczát, Révet, Oláh-Csertészt, Ilosva mezejét és a Négyforrást.

Kutatási ösztönöm aztán még tovább hajtott, mígnem a geni.com weboldalain Tatamér őseit fedeztem fel, akik mongolok voltak. A közölt nevek a 13. századi klasszikus mongol fonetikával és kínai jelekkel (amit még nem fejtettek meg) szerepelnek az ősi családfában. Az összeállítás tulajdonképpen orosz, svéd, kínai stb. sinológusok, mongolisták, turkológusok és orientalisták legújabb kutatásainak az eredménye. A latin betűs neveket aztán Ligeti Lajos *A mongolok titkos története* című könyve alapján magyarosítottam. Megjegyzem, hogy az eredeti mű 1250 körül íródott ismeretlen szerzőtől, amit a mai napig sem találtak meg. Szerencsére azonban a kínaiak akkortájt másolatot készítettek róla, ami aztán fennmaradt. Ezt fordította le és adta közre Ligeti Lajos először 1962-ben, melynek első könyve így kezdődik: (1) Dzsingisz kán származása. Élt egy kéesszürke farkas, ki az Ég rendeléséből született. Felesége egy rőtes szarvasűnő volt. Átkeltek a Tenggisz taván, megszálltak az Onon folyó forrásánál, a Burkan-kaldun hegyénél, ott született meg fiuk, Batacsikan stb.

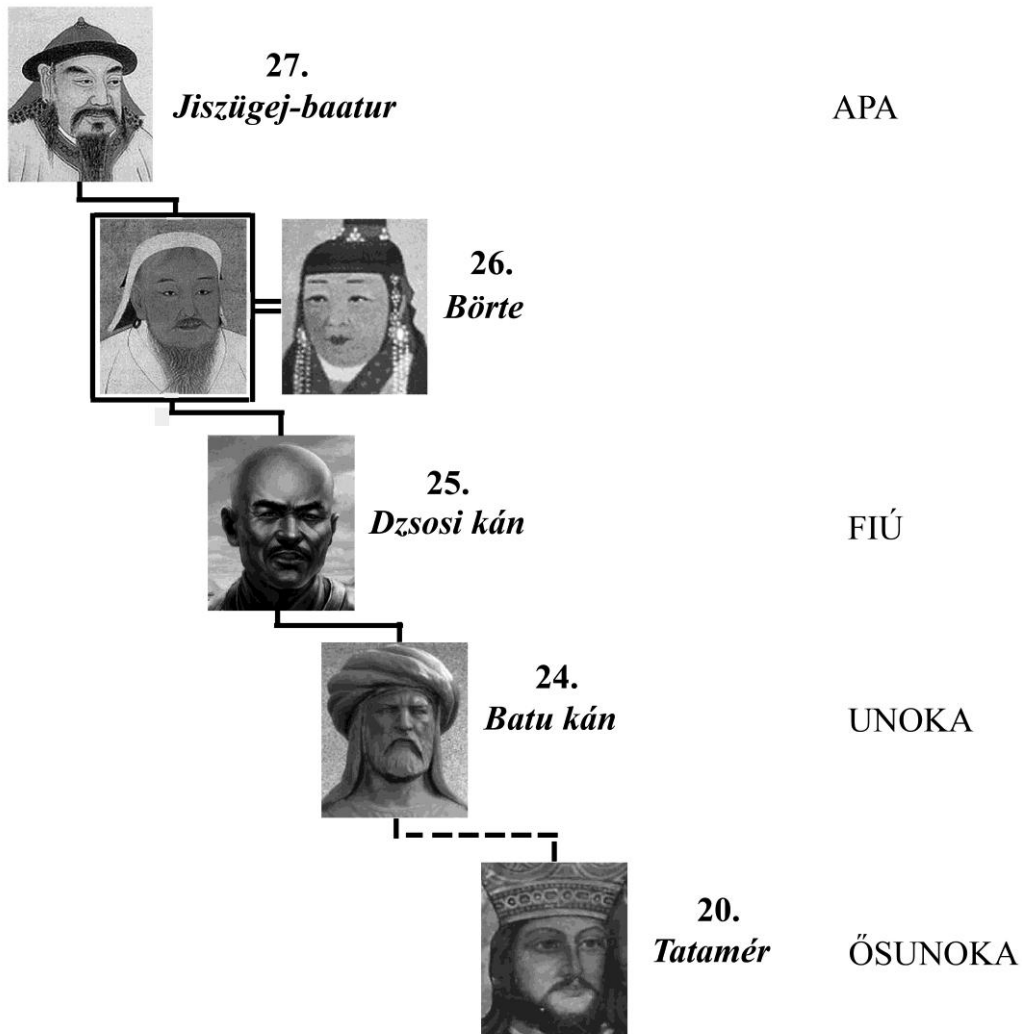

A mongolok titkos történetének egy oldala

Ha Gyuri barátom az 1. generáció, akkor a legtávolabbi ősei így néznek ki.

- 48. 孛兒貼赤那 Börte Csinu *Foltos Farkas* *MN ~490
 - + 豁埃馬蘭勒 *Fehér Szarvas*
- 47. 巴塔赤罕 Batacsikan *MN ~520
- 46. 塔馬察 Tamacsa *MN ~550
- 45. 豁里察兒蔑兒干 Koricsar-mergen (Az Íjász) *MN ~580
- 44. 阿兀站孛羅溫勒 Audzsam-Boroul *MN ~610
- 43. 撒里合察兀 Szali-Kacsau *MN ~640
- 42. 也客你敦 Jeke-nidün (A Nagyszemű) *MN ~670
- 41. 孛鎖赤 Szem-Szocsi *MN ~700
- 40. 合兒出 Karcsu *MN ~730
- 39. 歹篋爾干 Bordzsigidaj-mergen (Az Íjász) *MN ~760
 - + 忙豁勒真豁阿 Mongkoldzsín-koa (A Szépséges) *MN ~727 † MN ~787
- 38. 脫羅豁勒真伯顏 Torokoldzsín-bajan (A Gazdag) *MN ~790
 - + 豁阿 孛羅黑臣 Borocskin-koa (A Szépséges) *MN ~757 † MN ~817
- 37. 朵奔篋兒干 Dobun-mergen (Az Íjász) *MN ~820
 - + Alan-koa *MN ~787 † MN ~847
- 36. Bodoncsar-mungkak (Az Együgyű) *MN ~850
 - + „Dzsadsziradaj” *MN ~817 † MN ~877
- 35. Barim-siiratu-kabicsi (A Szörnyű Gazdag Sólyom) *MN ~880
 - + Bordzsign *MN ~847 † MN ~907
- 34. Mennen-Tudun *MN ~910 † MN
 - + Mong Ulun *MN ~877 † MN ~937
- 33. Kacsi-külük (A Kölyök) *MN ~940 † MN
 - + Nomolun *MN ~907 † MN ~967
- 32. Kajdu *MN ~970
- 31. Baj-singkor-doksin (A Zabolátlan Sólyom) *MN ~1000
- 30. Tumbinaj-szecsen (Az Okos Hájfej) kán *MN ~1030
- 29. Kabul kagán *MN ~1060 † MN 1148
 - + Kaka-koa (A Szépséges) *MN ~1027 † MN ~1087
- 28. Bartan-baatur (A Vitéz) kán *MN ~1090 † MN
 - + Acsigel Üzsín *MN 1060 † MN ~1120
- 27. Jiszügej-baatur (A Vitéz) *MN ~1120 † MN ~1176
 - + Höelün *MN ~1140
- 26. Temüdzsín Bordzsign alias Dzsingisz kagan, nagy kán
 - *Hentiy MN 1162.04.16 † MN 1127.08.18

- + Börte *MN ~1162 † MN ~1230
25. Dzsosi kán *MN ~1181 † MN 1227.02
- + Oki Fudzsín-katun (A Kánasszony) *MN ~1149 † MN ~1207
24. csingizi Batu kán (Arany Horda) *Ulus TR ~1205 † Sarai RU ~1255
- + Borakcsin-katun (A Kánasszony) *MN ~1210 † MN ~1257
23. csingizi Tokakán kán *MN ~1212 † RU ~1256
- + Buka Üzsín *~1173 † ~1233
22. csingizi Mengü-timür (Az Örök Vas) kán (Arany Horda) *RU ~1230 † Sarai RU ~1280
21. Tokta (= emlékezz) kán (Arany Horda) *RU ~1256 † RU ~1312
- + Maria-katun (A Kánasszony) *Konstantinápoly TR ~1278
20. Tatamér *~1265 † RU ~1305

Dzsingisz kán hozzátartozói képekkel

Hab a tortán még, hogy visszatérjek az Ilosvay családhoz, kiderült, hogy Ilosvay Julianna († 1711) férje nagybányai Horthy István († 1710) volt, tehát Miklós (1868-1957), a néhai kormányzó is a családba tartozik. (A kezdeti 24 névből így több mint 1500 lett.)

Mikor Gyuri barátom tudomására hoztam mindezeket, csak mosolygott, semmi jelét nem mutatva, hogy „Jé!”. Aztán egyszer felhívott és ezt mondta a telefonba: Halló, itt a Foltos Farkas beszél!

Az Adorján, Frideczky és Szeleczy családok genealógiája és története az „Adorján-Szeleczy Levéltár”¹ tükrében

Dr. Barsi Béla, Budapest (drbarsibela@gmail.com)

Előszó

Az Adorján, a Szeleczy és a Frideczky család genealógiája a gyökerekig ismert Nagy Iván², Forgon Mihály³, Kempelen Béla⁴ és dr. Karácsonyi János⁵ műveiből. Munkájuk lezárása óta azonban generációk születtek és haltak meg, sokan külföldre távoztak, miközben a családfa terebélyesedett. Ennek követése a mai technikával is csak korlátozottan lehetséges.

A cikk megírására az anyai ág révén személyes érintettségemen túlmenően főleg az ösztönzött, hogy e családok már ismert vagy még eddig nem közölt, de családtörténeti vagy éppen történeti jelentőséggel bíró iratainak és képeinek közlésére most kedvező lehetőség nyílik a digitális technika segítségével.

A Matrikula megjelenése előtt is gondoltam arra, hogy családom kiemelkedő személyeinek emlékét állítsak valamilyen módon. A Wikipédiát találtam erre alkalmasnak, és az anyai ágról Adorján Boldizsár⁶, Lemouton Emília⁷, majd Frideczky Lajos⁸ jelent meg szerkesztésében. Számos helyen hivatkoztam már itt is a három család irataira.

A korábban még családi tulajdonban lévő iratok (Adorján Lőrincné asszony iratai Rimaszombatban) 1984 óta a Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltárában „Adorján-Szeleczy Levéltár” (továbbiakban ASZL) néven található (fondjegyzék: P 2025 0.70 ifm.). Genealógusok és hivatásos történészek számára nagy értékű forrás, de amatőrök számára is hozzáférhető. A levéltár anyagát Varga János is felhasználta Frideczky Lajosról készült művében⁹. Jelen munkámban a családi levéltárra számos hivatkozás található, amelyek a már egyébként ismert nemzedékrendi táblákon messze

1 MNL OL :Jelzet: P 2025. 0.70 iratfolyóméter.

2 Nagy Iván: Magyarország családai címerekkel és nemzedékrendi táblákkal [Bp.]: Helikon, 1987-1988.

3 Forgon Mihály: Gömör-Kishont vármegye nemes családai Somorja : Méry Ratio, 2001.

4 Kempelen Béla: Magyar nemes családok Budapest : Grill, 1911-1932 Budapest : Nap Ny.

5 Dr. Karácsonyi János: Magyar nemzetségek a XIV. század közepéig Budapest: Nap, cop. 2004.

6 Magyar weboldalak Rodriguez szócikke 2009. január 23.

7 Magyar weboldalak Rodriguez szócikke 2009. január 22.

8 Magyar weboldalak Rodriguez szócikke 2009. január 23.

9 Varga János Frideczky Lajos memoárja. Középszinten a történelemben. Salgótarján : Nógrád M. Lvt., 1988 Eger : Révai

túlmenően a felvidéki nemes családok életére, sorsára több századon át bepillantást tesznek lehetővé.

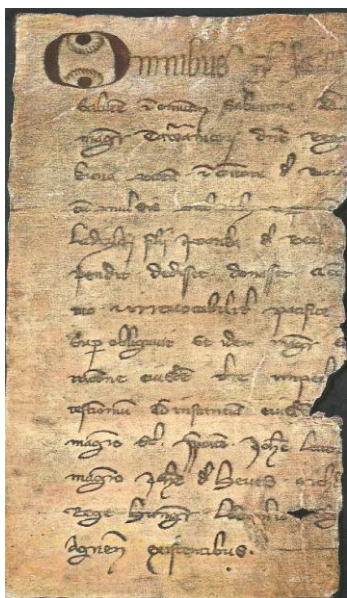
A családi iratok története

Most nyílik alkalom arra is, hogy megemlékezzem anyai ági őseimről, akik gyűjtő és megőrző tevékenységükkel megalapozták a levéltárat. Méltatlan volna, ha nem szólnék először **dr. Szeleczy Adorján** nagybátyámról. Nagybátyám már keresztnévét is az otrokocsi Adorján család fiúágon való kihalását követően, szülői nosztalgia folytán kapta. Feljegyzéseiből kitűnik, hogy az Adorján család utolsó képviselőjének érezte magát. A családi levéltár elnevezéséből indokolatlanul hiányzik a Frideczky család, pedig az iratok nagy része éppen velük kapcsolatos. A három családon kívül azonban a Felvidék számos jeles családjára vonatkozóan találhatók adatok a levéltárban, jelezve összefonódásukat rokonság vagy éppen birtokjogi, peres ügyek révén. Ezzel magyarázható, hogy oldalági rokonoktól származó nemesi oklevelek is a gyűjtemény részét képezik.

A családi levéltár a Gömör megyében birtokos Adorján, a Zólyomban honos Szeleczy és a Nógrád megyei Frideczky család vegyes (genealógia, levelezés, birtokiratok) évrendezett anyagát tartalmazza.

A mintegy ezer iratot tartalmazó gyűjtemény keletkezése, majd hányódás dacára való fennmaradása önmagában is érdekes. Az első gyűjtő bizonyosan az Adorján család egyik férfi tagja volt, valószínűleg **Adorján Dávid**, aki tizenegy vármegye táblabírája volt. Az igen régi iratok nagy része az ő révén képezhette a gyűjtemény magját. Az ősi pergameneket további darabok követték a gyűjteményben, a kiterjedt felvidéki rokonság okmányaival bővülve. Ezek között címeres nemeslevelek is vannak, amelyek a Habsburg-dinasztia uralkodásának idejéből származnak, többnyire a korábbi kiváltságok megerősítését tartalmazva, valamint Árpád-kori címer nélküli iratok is, amelyek ősiségét éppen ez utóbbi hangsúlyozza. **Adorján Dávid** fia, **Boldizsár** folytatta apja gyűjtését. A Frideczky, majd a Szeleczy családok iratai tovább gazdagították a kialakuló levéltárat. Mindig volt, aki szívügyének tekintette a megőrzését (pl. **Frideczky Lajos**), végül a nagybátyám mentette meg a család számára. Mint ismeretes, a trianoni békediktátum következtében a Felvidéket elszakították Magyarországtól. Az iratok nagyanyám révén, aki Adorján-leány volt, Rimaszombatban voltak nagyapám, **dr. Szeleczy Árpád** házában. Onnan telepítették át a családot a csonka Magyarországra. Személyi poggyásszal rakták át őket a határon. Az iratokat nem vihették magukkal, egy fekete vasládában a ház padlásán maradtak. Nagybátyám, a Felvidék első bécsi döntés alapján való visszacsatolásakor azonnal felkereste a szülői házat, de az iratokat már nem találta ott. Szerencsére a ház új tulajdonosától a Gömör-Kishont múzeumba kerültek, ahol jegyzék készült róluk 1938-ban. Igazolva a családi tulajdont, nagybátyám visszaszerezte és Budapestre hozta a levéltárat. Attól kezdve nem tudott megválni tőle, kedvenc időtöltése annak rendezgetése, a régi latin szövegek fordítgatása és a család gyökereinek kutatása volt. A háborút szerencsésen átvészelték a régi pergamenek, még a bekeretezett, falon függő kutyabőrök is, bár az egyik viaszpecsétet katonák mécsesnek használták. Az ötvenes években gyűlött

és értéktelen holminak minősültek, csak a rendszerváltás adta vissza becsülésüket. A királyi pecsétetes pergamenek megfordultak albérletben, balatoni nyaralóban, függtek falon és heverték bebugyolálva dohos szekrények mélyén a fekete vasládában lévő többi irattal együtt. Nagybátyám halála után hozzám kerültek. Az iratok nagy része ekkor már konzerválásra, sőt restaurálásra szorult. A penészesedés megjelenése jelezte, hogy pusztulásuk folyamata felgyorsult. Szükségessé vált a szakértő rendszerezés, a szakszerű állagmegőrző kezelés és tárolás. A Magyar Országos Levéltárba való kerülésükkel ez megoldódott. Mindezek során derült ki az egyik iratról¹⁰, hogy **Árpád-kori töredék. 1278 és 1298 között írták**. Az egri káptalan előtt tett bevallás tárgya valószínűleg a Borsod megyei /Pal / kuna /?/ föld eladományozása. Az oklevél említi a királynői tárnokmestert és Beel-i Iwanka fia Lászlót. A hártán lévő irat kb. 2/3-a hiányzik. Az oklevelet záró méltóságsorban **Lodomér esztergomi érsek** is szerepel.

Az Árpád korabeli töredék irat

Az Adorján címér

A MNL OL az anyagot védetté nyilvánította (23251/1982. VI). 1984-ben a védettség négy családi tulajdonban maradt irattól eltekintve vétel folytán megszűnt. A négy irat: I. Károly 1328. május 21-én és Garai Miklós nádor 1381-ben kiadott oklevele, valamint I. Ferdinánd 1563-ban és II. Ferdinánd 1632-ben kibocsátott címereslevele továbbra is védettséget élvezve családi tulajdonban maradt.

Az Adorján család

Az otrokocsi Adorján családot megemlíti Nagy Iván 1857-ben megjelent műve is¹¹, de annál részletesebben megtalálható a család leszármazása dr. Forgón Mihály munkájában¹². Forgón kiemeli az ősi, Árpádok korabeli Otrocsok nemzetségből való eredetüket. A család címere is itt megtalálható¹³. Dr. Karácsonyi János szintén foglalkozik a szláv származású várjobbágyokkal, akik felküzdötték magukat a nemesek közé. Otrokocs (Ottryk, Utrichak) és Korpás fiai oly vitézül harcoltak, hogy V. István a Sajógömörtől északnyugatra eső Harkács várföldjét nekik adta, majd IV. Lászlótól 1274-ben nemesi rangot kaptak és Harkács birtokában megerősítést nyertek. Ez a donáció I. Károly 1328. évi átiratában is fennmaradt¹⁴.

A bekeretezett irat papírra ragasztott hártán van, két darabban lévő sérült királyi függőpecséttel. (Védett, jelenleg családi tulajdonban

¹⁰ ASZL. III. dossziében elhelyezett 4. irat

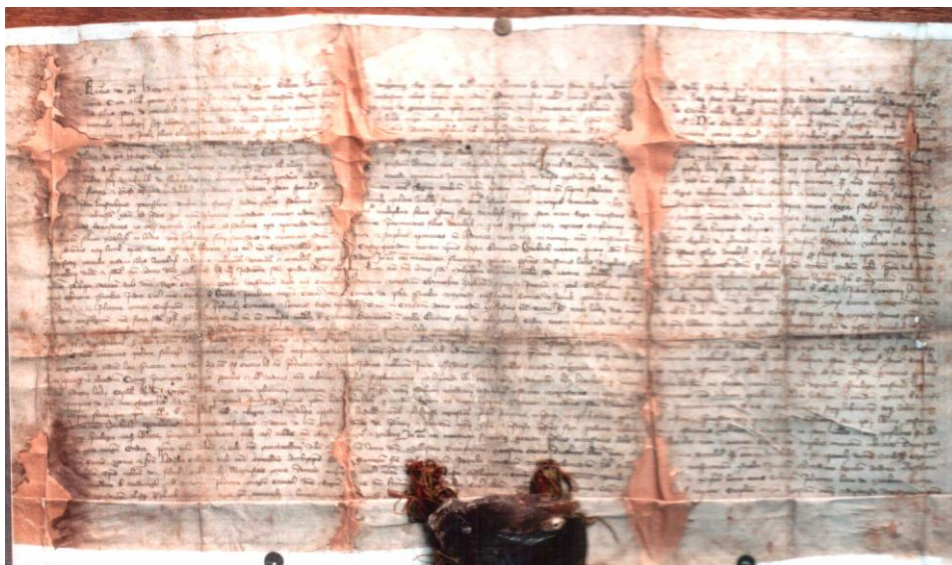
¹¹ Nagy Iván: Magyarország családai címerekkel és nemzedékrendi táblákkal [Bp.]: Helikon, 1987-1988. 8. o.

¹² Forgón Mihály: Gömör-Kishont vármegye nemes családai Somorja : Méry Ratio, 2001. 32.- 33. o.

¹³ Collect.Herald Pag. I /19.

¹⁴ ASZL. II. Bekeretezett iratok 1.

van).

Az otrokocsi donáció I. Károly király általi megerősítése

Az alábbi szöveg a Carolus aláírású latin nyelvű szöveg magyar fordítása:

1328. május 21.

I. Károly király Vtruchuk-i János fia András, István fia András, Péter fia Pál bemutatásában átírja 1/ az egri káptalan 1303. április 4-én kelt oklevelét, amelyben Otrochuk-folua-i Csépán fia Jakab kérésére át van írva IV. László király 1274. 01. 31-én kelt oklevele: ebben László király Atracyk fiait: Leusták, Petryk, Petrizlow, Márton, Nemyt és Buchte gömöri jobbágyfiúkat, valamint rokonaikat, Kuurpas fiait: Istvánt és Tamást, Tyba fiait: Csépánt és Poukat, Woyzlou fiait Bogynat, Machyk fia Albertet Harkach nevű adományföldjükkal együtt a nemesi szerviensek közé emeli, 2/ Vilmos szepesi és újvári ispán 1328. 03. 09-én kelt, a Gömör vármegyében tartott közgyűlésén kibocsátott oklevelét, amelyben meghagyja az Otrochek-i várjobbágyoknak, hogy erősítsék meg a királlyal az egri káptalan fenti oklevelét, különben várjobbágyi állapotban maradnak, s mind e két oklevél alapján, mind pedig számos bárója és nemese tanúsága alapján megerősíti János fia Andrást és rokonait nemes-ségükben.

Forgon az Otrocsok nemzetség egyik ágának (Tyba) utódai között említi Csépán fia Adorjánt¹⁵.

A középkorban főként adásvételi vagy peres okiratokban szerepelnek az otrokocsi nemesek. Ezek egy része nem véletlenül kerülhetett az Adorján család birtokába.

Az 1406. 10. 08-án kelt és Garai Miklós nádor által tanúsított okirat szerint Gömör és Torna vármegye közgyűlésén az Otrocsok-i Korpas Simon fia János, János fia Jakab és Péter fia Fülöp, valamint a velük azonos ágról származó Otrochok-i Péter fia László, Lőrinc fia Péter, Balázs fia Mik-

¹⁵ Forgon Mihály: Gömör-Kishont vármegye nemes családai. Somorja: Méry Ratio, 2001. 506. oldal

lós, János fia Domokos, Jakab fiai: László és Miklós a közgyűlés 22. napján (okt. 4.) egymás között felosztották Otrochok birtokot, beleértve a Twruch folyón lévő malmot és két pusztá malomhelyet is. A pergamen eredeti példánya a budai Vár bombázása során a második világháborúban elpusztult. A róla készült fénykép az ASZL-ben azonban megtalálható¹⁶. Fénymásolt reprodukciója (1984) bekeregetve családi tulajdonban van. Az ősi, nemzetségi leszármazást illetően I. Károly 1328-i donációt megerősítő iratával azonos jelentőségű.

Garai nádor okirata 1406.

Forgon művének írása idején mindkét irat otrokocsi Adorján Lőrincné rimaszombati házában volt. Azokkal együtt, amelyeknek a gyűjtését Adorján Dávid és fia Adorján Boldizsár kezdte meg. Ezek Harkács, Kisfalud, Perbesháza, Szuhafő, Csoltó, Otrokocs, Sajógömör, Bánhorváti és más birtokokra és a Rajszy, Beke, Vincze, Kubinyi, Hubay, Adorján, Kalas családokra vonatkoznak¹⁷.

Az Adorján családra vonatkozó 18.-19. századi feljegyzések a 7. dossziében találhatók: a család története¹⁸, a leszármazási tábla Adorján Lőrinc kézírásával¹⁹, Adorján Lőrincnek anyjáról, Lemouton Emiliáról szóló írása²⁰. A nemesség igazolása fontos volt, amint Gömör és Kishont vármegye törvényhatóságának 1893. december 6-án kiállított bizonyítványa mutatja²¹. Eszerint az Adorján

16 ASZL I. Borítékban elhelyezett iratok 1.

17 ASZL II. dosszié 61-106.

18 ASZL 7. dosszié 247.

19 ASZL 7. dosszié 248.

20 ASZL 7. dosszié 255.

21 ASZL 7. dosszié 256.

történik említés Hubai Bátha fiáról a gömői Huba községben), leszármazottja volt²⁵. A hubói Hubay és a Rajszy család címere azonos, csak a címeren lévő monogramban különböznek egymástól²⁶.

Adorján Dávid pecsétgyűrűjének címerrajza²⁷ Runya. 1834.

Rajszy címere

Hubay címere

Az ASZL 20-24. dossziéinak iratai főként az Adorján családot érintő birtokjogi és személyi iratok, periratok.

Adorján Dávid felesége jószágára költözött és megalapította a gortvakisfaludi Adorján családot. Nevezetes ember volt, 11 vármegye táblabírája.

Két leánygyermek, Klára és Borbála közül az utóbbi Beke Bálinthoz ment feleségül. Beke János címeres adománylevele a Beke család ezen ágának kihalása révén kerülhetett a családi leveles ládába. A bekeretezett okirat szerint II. Ferdinánd király Beke Jánosnak és gyermekeinek nemességet és címet adományozott 1632. július 20-án Bécsben. A függőpecsétetes okirat védett, és jelenleg családi tulajdonban van²⁸.

Beke János adománylevele

Adorján Dávid egyetlen fiúgyermek, az 1820-ban született Adorján Boldizsár, a korabeli feljegyzések szerint apjánál is nevezetesebb ember, Gömör vármegye egyik kiemelkedő egyénisége lett.

Adorján Dávid sírköve ma is megtalálható Gortvakisfaludon (jelenleg Gortva), a régi temetőben. Ugyanabban a sírban fekszik Armand nevű unokája is.

Nagybátyám 1946-ban felkereste a gortvakisfaludi sírokat, majd 1973-ban újra, velem együtt. Az Adorján család emlékét az elmúlt száz évben senki sem háborgatta. 1995-ben a látogatást megismételtem és a sírköveket lefényképeztem.

25 Forgón Mihály. Gömör-Kishont vármegye nemes családai. 307.o.

26ASZL 17. dosszié 614. Rajszy István pecsétetes kontraktusa Danyi Pistával. Gortvakisfalud 1813. március 16. és uott a 23. dossziében Szeleczky Mátyás és Oroszlányi István számára kiadott idéző levélen Hubay Pál címeres pecsétje.

27ASZL 17. dosszié 673. Csereszterződés Adorján Dávid és Pongó László között. Runya 1834. április 2.

28 ASZL. Bekeretezett iratok 6.

Utamra elkísért másodfokú unokatestvérem, ifj. Láng Jenő építészmnök. Nagyanyja, Adorján Emília a nagyanyám, Adorján Margit testvére volt. Meghatottan láttuk, hogy ősi közös családunk sírjait gondozzák, virágot helyeztek a sírkövek elé számunkra ismeretlen kezek, amint az akkor készített képen jól látható.

Adorján Boldizsár

1820. évi		Eszterdöben.			
Sorszám	Hol: nap, ja.	Nevek a Szülőknek	A Gyermeknek Nemek Nevek	Kereszt Anyák és Anyák neveik	Neve a Ke- rekezőnek és egyéb Jegyzések
	A' Bu- letes nek	Meg- keres- teltes nek.			
1.	Január 1. 3.	Ljón Torma Már- ton és Kovács Anna	Fia János	Ljón Egyed Mihály és felesége Eva Ersebet	Felédben Igaz Dániel Helybéli Pre- dikátor.
2.	10. 11.	Nemes Ljón Vin- tze János és Jo- zsef Mária	Leán. Julianna	Nemes Ljón Vin- tze János és felesége Molnár T. Judit	G. K. J. Fehér Igaz Dániel Helybéli Pre- dikátor.
3.	Február 2. 5.	Nemes Ljón és Adorján Dániel és felesége Kajkó Klára Hagyomány	Fia Boldizsár	T. K. K. Rubinyi Gedon V. L. V. W. és T. K. Helleboma Theresia H. H. H. Mihály T. K. H. H. T. K. K. Rubinyi János	G. K. J. Fehér ban K. H. H. Igaz Dániel Helybéli Predikátor.

Adorján Boldizsár matrikulája, Gortvakisfalud 1820

Nevezetes és tekintélyes ember fiaként született a keresztelési bejegyzés szerint. „Tekintetes Nemes és Nemzetes” bejegyzés kevés Gömör megyei embernek dukálhatott. De ő végül apjánál is nevezetesebbé vált. Több ezer holdas nagybirtokos volt, aki értett a gazdálkodáshoz. A családi elbeszélés szerint hajnalban ült lóra és estére tért vissza kúriába, miután jó gazda módjára bejárta a birtokot. Emellett azonban jogot végzett és apjához hasonlóan kiváló jogász lett. Iskolai tanulmányait a losonci református gimnáziumban és Rimaszombaton, majd Sárospatakon végezte²⁹. Csetneken folytatott joggyakorlatot ³⁰. 1840-ben ügyvédi oklevelet szerzett Pesten, és ugyanebben az évben történt törvényszéki ülnökké való kinevezése is³¹. 1850-ben a császári és királyi törvényszék tagja³², 1853-ban rögtönítélő bírósági ülnök³³, 1854-ben igazságügyi tanácsos³⁴. 1867-ben táblabíróként

29 ASZL. 22. dosszié /874.-875.-876.

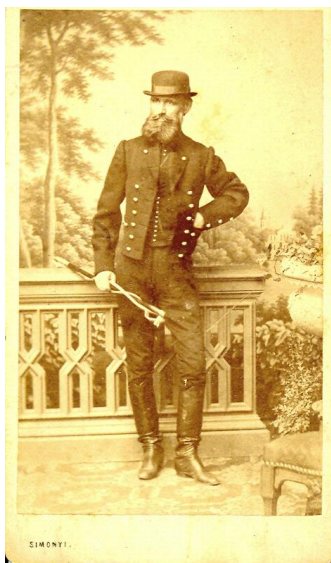
30 ASZL. 22. dosszié 878.

31 ASZL. 22. dosszié 882. és 883.

32 ASZL. 22. dosszié 892.

33 ASZL. 22. dosszié 894.

lépett apja nyomdokaiba. Az abszolutizmus idején mint császári törvényszéki ülnök hosszabb ideig működött Rimaszombaton.

Adorján Boldizsár

Adorján Boldizsár az irodalomban is megörökítette nevét. Verseit és novelláit közölte az Athenaeum, az Emlény, a Regélő, a Pesti Divatlap, az Életképek, a Nemzeti Almanach, stb. Már pataki diák korában jelét adta költői talentumának. 17 éves korában jelent meg első verse „Emlékezéssel könnyeimre” címmel az Ormós László szerkesztésében kiadott Parthenon 1837. évi II. kötetében, melyet az önképzőkori ifjak Kölcsey Ferencnek ajánlottak. Tehetségét mutatják a következő sorok:

„Most, mint mezőnek hervatag virága,
Ha ősz jön, akként hervadok,
S enyhíteni kénem, hosszú bánatomban,
Könnyek, ti megmaradtatok.”

Költeményeinek gyűjteményes kiadására nem került sor. A Pallas Nagy Lexikonban és a Magyar Irodalmi Lexikonban (Bp. Akadémia kiadó 1978) olvashatunk róla. Az Adorján Szeleczy levéltárban azonban verseinek katalógusa megtalálható: Szerlemdalok, Emlékezés könnyeimre (Sárospatak), Egy töredék alá (Pozsony), Oltárkép (Csetnek), Harcias időkből (Pozsony), Emlény, A halott, Haldokló honfi (G. Kisfalud), Haldokló ifjú (G. Kisfalud), A murányi vár romjai (Murányvár), Új Brutus (Csetnek), Kérelem (G. Kisfalud), Hunnia népe (Rimaszombat), Kölcsey halálakor, Válóban (Pest 1841), Egy fiatal hölgyhöz (Várgede), Az ismeretlen nőhöz (Pest), Költői próza, Szózat Erdélyhez (Pest), Kupresz (Pest), Gyötrődés (G. Kisfalud), Búdalok (Várgede), Emlékezés (G. Kisfalud), Hold-sugár, Az eltűnt szerelem után, Midőn ő búsult (Pest), Végelválás előtt (Várgede), Égő szerelemvilág (G. Kisfalud), Megnyugtató a kedvesnek (G. Kisfalud), Emléklapra Petőfynek, Kisleány mulatsága és Á la Petőfy (G. Kisfalud), Egy költő emlék könyvébe (Pest), Végszó (G. Kisfalud 1843), Az év végén (1842), Tavaszkor, Ormós László emléke, Levél Pap Endréhez, A visegrádi apród, Hunyady János.

Néhány költeménye kéziratban is megtalálható³⁵:

Költeményeim, ahol megjelentek (1 oldalon), A. B. Költeményeim (71-ig számozott oldalakon), Szerlemdalok (4 oldalon), Búdalok (4 oldalon), Virágemlékek (12 oldalon), Vers Kende Betty kisasz-szonyhoz, Kínórákhoz (4 oldalon), Regélő és több oldal vers, Vázlatok és verstöredékek, A politika rövid históriája.

Költői stílusa a reformkori romantika népies irányzata, írói álneve Ivánfy Malvina volt.

Gortvakisfaludon kúriája a megye kulturális és társadalmi életének egyik központja volt. Neves személyiségekkel volt baráti és költőtársi viszonyban.

34 ASZL. 22. dosszié 897.

35 ASZL. 25. dosszié 1.-173.

Az ő ötlete volt Petőfi jelölése az 1845. 05. 28-i Gömör vármegyei táblabíró választásra. Petőfit meg is választották, ez volt a költő egyetlen közéleti tisztsége. Kisfaludon gyakran összegyűltek az Adorján kastélyban Petőfi tisztelői. Maga Petőfi is rendszerint ott szállt meg, és onnan kirándulgatott a környékre házigazdjával.

1840-ben Adorján Boldizsárt Pesten Petőfi vezette be az írók társaságába, ahol Vörösmarty Mihálynak is jó barátja lett. Petőfi verset is írt hozzá („Adorján Boldizsárhoz”). Az „A.B. emlékkönyvébe” írt versének utolsó sora pedig költői hitvallás, amely szállóigévé lett: „Légy büszke rá, hogy költőnek születnél.”

Ugyanebben az albumban lévő, 14. emléklapra írta négysoros versét Vörösmarty Mihály:

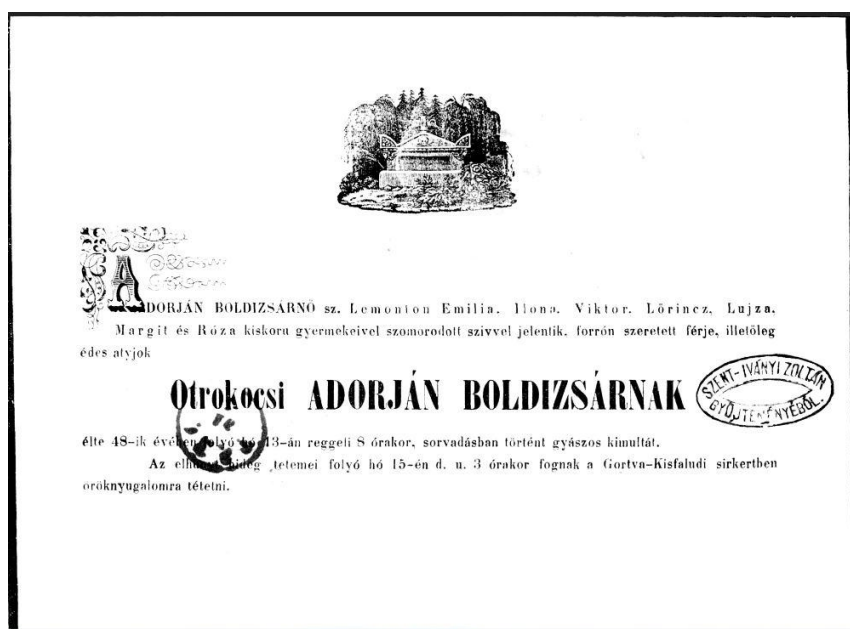
„Sok rideg álomként levegőbe kergeti üdvét,

Más a földi javak kéjzönébe merül:

Téged boldoggá lelkednek érénye avasson

S áldását szerelem hű keze adja reá.”

Az emlékkönyv sötétzöld bőrkötéses tokban lévő emléklapokból áll, a Nemzeti Múzeum Széchenyi Könyvtára kéziratárában található az M. S. Hung. Sec. XIX. No 1028. Invent. Fol. jelzet alatt. A két nagy költőn kívül a kor számos híres embere írt az emlékkönyvbe: Gaál József, A peleskei nótárius szerzője, Megyeri Károly, a híres színész, Erdélyi János, Kuthy Lajos, Nagy Ignác, Egressy Gábor, Vahot Imre, Czakó Zsigmond, Gorove István, Szigligeti Ede, báró Kemény Zsigmond.

Adorján Boldizsár gyászjelentése

Adorján Boldizsár fia, Lőrinc ajándékozta az emlékkönyvet a Nemzeti Múzeumnak műgyűjtemista korában. Adorján Boldizsár pesti tartózkodása idején ismerkedett meg Lemouton Emília írónő-

vel, akit 1850. április 27-én feleségül vett. 1867. július 13-án halt meg Gortvakisfaludon. Az ő és szülei síremléke is áll még a régi kis temetőben.

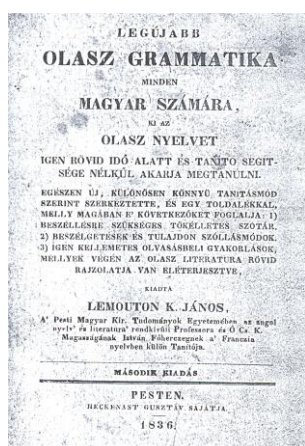

A szerző által készített fotók Adorján Boldizsár, Adorján Dávid és Rajszy Klára sírjáról

Lemouton Emília

Lemouton Emília 1824. március 22-én született Pesten. Francia származású családból származott, apja Le Mouton Jean Baptiste de Boisdeffre lovaskapitány, majd a pesti egyetemen francia, angol, olasz nyelvmester volt.

Lemouton Jánosról a „MIKE” Antikvárium 28. aukciója kapcsán szereztem adatokat (2005. szeptember).

239. LEMOUTON K. János

Legújabb olasz grammatika minden magyar számára, ki az olasz nyelvet igen rövid idő alatt ...akarja megtanulni. 2. kiad.

Pesten, 1836. Heckenast.

3 sztl. lev. 233 l. 104 l. 1 sztl. lev.

Korabeli aranyozott félvászon-kötésben, gerincén kis hibával.

12.000,-

Lemouton K. János olasz nyelvtan könyve

A katalógus 239. tételében bukkantam rá anyai ági ősöm e becses művére, a Heckenast által 1836-ban kiadott olasz grammatikára. A kiadvány címlapjából és előszavából kiderül, hogy a Pesti

Magyar Kir. Tudományok Egyetemén az angol nyelv és irodalom rendkívüli professzora, és István főherceg egyedüli franciatanára volt. Korábban angol és francia grammatikát is kiadott.

Leánya, Emília már író és műfordító volt, amikor Adorján Boldizsárral megismerkedett. Eredeti elbeszéléseit és műfordításait a Pesti Divatlap és az Életképek közölte. Hozzákezdett Shakespeare drámáinak lefordításához prózában, vállalkozása az 5. füzetnél maradt abba. (Shakespeare Vilmos összes színművei: 1. A szélvész. 2. A két veronai nemes. 3. A windsori víg nők. 4. Viola (a Vízkeleszt, vagy amit akartok fordítása). 5. Szeget szeggel.) Kézírásos novellaterve³⁶, amelyet 1843. január 30-án Pesten írt, az „ASZL”-ban található, ugyanott van Petrichevich Horváth Lázár hozzá írt 3 levele is³⁷. Irodalmi munkásságát abbahagyta, amikor férjhez ment Adorján Boldizsárhoz és annak gortvakisfaludi birtokára költözött. Ő is fiatalon halt meg 1869. január 22-én.

A családi szájhagyomány szerint utódainak művészetekre való hajlama, és tehetsége elsősorban tőle származik. Irodalmi munkásságával a Pallas Nagy Lexikon (XI. kötet/388. oldal), valamint a Magyar Irodalmi Lexikon (II. kötet) is foglalkozik. Ez utóbbiban látható Barabás Miklós róla készített portréja is, melynek eredetije Penyigei Manczúr Viktor leszármazottainak birtokában van (New-York, Babylon).

Lemouton Emília

Az Adorján Boldizsár és Lemouton Emília levelezésében szereplő neves személyek névsora: Bajza József, Berecz Károly (költő), Csengery Antal, Deák Antal (Deák Ferenc bátyja), Egressy Gábor, Erdélyi János (költő), báró Eötvös József, Petrichevics Horváth Lázár (Író, a Honderű szerkesztője), Irányi Dániel, Kazinczy Ferenc, Kubinyi Rudolf, Kemény Dénes báró, Mészáros Lázár (Kossuth hadügyminisztere), Ormós László, Okolicsányi Antal és Zsigmond, Podmaniczky Frigyes (író, politikus, a Szabadelvű Párt vezetője), Pap Endre (költő, Petőfi barátja), Pákh Albert (humorista, szerkesztő, a Tízec Társaságának tagja, Petőfi barátja), Tompa Mihály, Ujházy József, Vahot Imre (író, az

³⁶ASZL 25. dosszié 22.

³⁷ASZL 25. dosszié 15.

Országgyűlési Almanach, a Pesti divatlap és a Napkelet szerkesztője), Vadnai Károly (Hölgyfutár, Fővárosi lapok), Vay Miklós és Vay Dániel gróf³⁸.

Adorján Lőrinc

Gortvakisfaludon született 1853. dec. 8-án. Adorján Boldizsár gyermekei heten voltak testvérek: Armand, Ilona, Viktor, Lőrinc, Louise (Bíró Bertalanné), Margit (Pongrácz Pálné), és Rózsa. Armand kisgyermekként halt meg. Lőrinc és Viktor tanulmányaikat Rimaszombaton kezdték (tanodai és iskolai bizonyítvány 1866-ból, illetve 1869-ből³⁹. Lőrinc elvégezte Budán a Magyar Királyi Főreáltanodát⁴⁰, majd a Budapesti Műegyetemet is 1893-ban⁴¹. A leobeni Bányászati és Kohászati Főiskolán egészítette ki tanulmányait. 1879-ben hadapróddá nevezték ki, majd honvéd századossá lépett elő. 1883-ban házassági engedélyt kapott a magyar királyi 52. Honvéd zászlóalj szolgálati jegye szerint⁴². 1883. május 10-én feleségül vette Frideczky Matildot. Frideczky Matild megyeszerte ismert volt szépségéről.

Adorján Lőrinc és Frideczky Matild

Lőrinc volt az utolsó földbirtokos az Adorján családban. Mérnökként már megkezdte a szakítást ősei foglalkozásával, a gazdálkodással. Írással is próbálkozott, „Ukkon pohara” című tanulmánya a Hazánk 1897. január 5-i és a Felsőmagyarország 1901. november 16-i számában jelent meg. A

38 ASZL. 25. dosszié 1.-14

39 ASZL. 22. dosszié 924.-925.-929.-930.

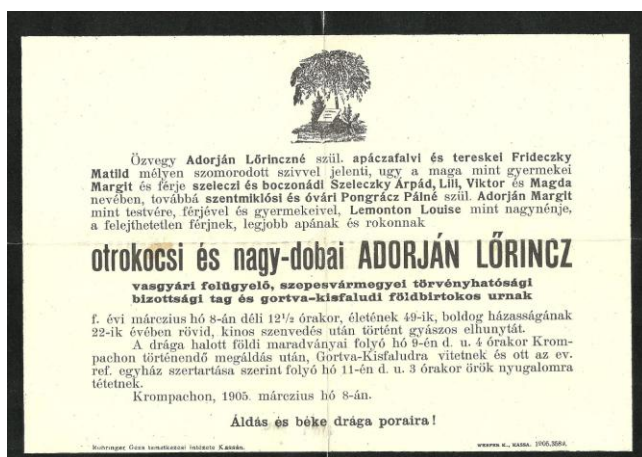
40 ASZL. 22. dosszié 932.

41 ASZL. 22. dosszié 931.

42 ASZL. 22. dosszié 940.

tanulmány kézirata, a fenti két folyóiratrészlet, továbbá a Felsőmagyarország 1901. november 20-i száma Révész Kálmán válaszával és a szerkesztőség két levele Adorján Lőrinchez, az ASZL-ben megtalálható⁴³.

Viktor testvére halála után ő képviselte egyedül az otrokocsi Adorjánok fiúágát. Leánytestvérei közül Louise és Ilona a gortvakisfaludi temetőben nyugszanak. Rózsa is korán meghalt (1890). Abban az időben sokan haltak meg fiatalon, tuberkulózisban és egyéb fertőző betegségben. Rossz helyen épült az ősi kúria – mondogatták – egy országútminti lejtős kanyar alján, ahová mindig „behordta a szél az út porát”. A nagy gyermekhalandóság miatt sok gyermeket nemzettek akkoriban. Lőrincnek is nagy családja volt, Frideczky Matildnak négy gyermeke született: Margit (a nagyanyám), Emília, Viktor, és Magdolna. A családnak nagy szüksége lett volna még a családfőre, de Adorján Lőrinc, a korompai vasgár mérnöke 49 éves korában, tüdőgyulladásban meghalt.

Adorján Lőrinc gyászjelentése

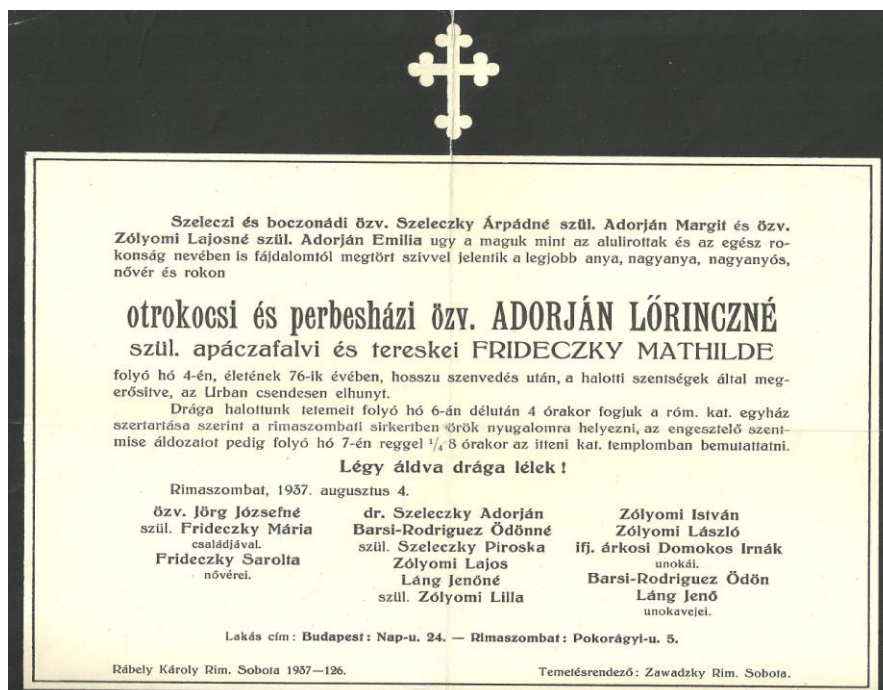

Az fekete márványból készült sírköve is a gortvakisfaludi temetőben áll (a szerző felvétele)

Viktor fia tüdővészben nemsokára szintén elhunyt, s ezzel az otrokocsi Adorján család fiúágon kihalt. Halálával özvegy Adorján Lőrincné (Frideczky Matild) vállára szakadt a birtok összes gondja, de ő a földhöz és a gazdálkodáshoz nem értett.

1937-ben bekövetkezett halálakor már a birtok elúszott, a családtagok tisztviselői pályán igyekeztek boldogulni a továbbiakban. A szülői házból megmaradt ingóságokon a testvérek osztozkodtak. Adorján Margit (Szeleczy Árpádné) a régi iratokat választotta, így kerültek azok Rimaszombatba, a Szeleczy családhoz. Adorján Lőrincné sírja sem a gortvakisfaludi temetőben volt, hanem Rimaszombatban. Ott azonban egy temetőrendezéskor felszámolásra került. A gyászjelentésében szereplő hozzátartozók (Zólyomi, Szeleczy, Jörg, Damokos, Láng, Barsi-Rodriguez) gyermekei vitték tovább a fiúágon kihalt otrokocsi Adorjánok vérért.

⁴³ ASZL 16. dosszié 520.

Özv. Adorján Lőrinczné gyászjelentése

A Frideczky család

Frideczky címerpecsét és címér⁴⁴

A Frideczkyek Nógrád megyében először Penczen, az 1770. évi úrbéri összeírásban szerepelnek (Frideczky Teréz). Tereske és Apáczaalva birtokához pereskedéssel, a fiúágon kihalt Kamper család hagyatéka révén jutottak. Tereske 1593-ban szabadult a török hódoltság alól. Kamper Ferenc özvegye volt 1598-ban a birtokosa. Kamper Ferenc csábrági vitéz volt, aki János király és a

⁴⁴ ASZL 13. dosszié 436.-465. iratokon és borítékban elhelyezett iratok 8.

török elleni harcban jeleskedett, aminek jutalmául I. Ferdinánd király nemességet és címet adományozott neki 1563. november 16-án, Pozsonyban. A címeres nemeslevél⁴⁵ kissé foltos hártán, ép címerképpel, leszakadt és sérült függőpecséttel jelenleg is családi tulajdonban van, védett.

Kamper Ferenc címeres nemeslevele

A Kamperek hagyatékára és leszármazására⁴⁶, valamint a tereskei és apáczafalvi birtokokra vonatkozó iratok⁴⁷ nem véletlenül kerültek a Frideczky család leveles ládájába. A sárénéki Kamper Ferenc és Phiora Passa de Par házasságából született Kamper Regina Sembery Györgyhöz ment feleségül. Az ő leányukat (Sembery Reginát) Szmeccsányi János vette nőül, akinek a leánya Zsuzsi, Ordódy Gáspárné lett. Az ő leányuk volt Ordódy Teréz, később Borsiczky András neje. Innen már csak egy generáció a Frideczky család, mert leánya, Borsiczky Mária Frideczky Istvánnal kötött házasságot. A birtok tehát leányági örökösödési perek révén került a Frideczkyek tulajdonába, amint azt a Kamper Regina örökösének pereivel kapcsolatos iratok mutatják⁴⁸. Borsiczky Mária nyilatkozott úgy⁴⁹, hogy halála után lakóháza tartozékaival fiára, Frideczky Tádéra jusson és fia érte évenként egy misét szolgáltasson (Tereske 1750. január 29.) A Frideczky család eredetileg Nyitra és Nógrád

45 ASZL. Bekeretezett iratok 3.

46 ASZL. 6. dosszié. 210.-245.

47 ASZL. 10. dosszié. 295.-348.

48 ASZL. 3. dosszié. 107.-144.

49 ASZL. 11. dosszié. 361.

vármegyében volt birtokos. A címeres nemeslevelet I. Lipót király 1694. augusztus 21-én adományozta Frideczky János rajki prépost, valamint fivérei György és Miklós, úgyszintén utóbbi fiai, István és András, valamint István fiai, János és György részére. A címereslevél 780 mm x 645 mm, a függőpecsét átmérője 125 mm. Az eredetiről készült fénykép az Adorján-Szeleczy levéltárban található⁵⁰. Az eredeti okiratot a gyűjteményből nagybátyám halála után kiemelték, tárolási helye jelenleg nem ismert. Az adományozást megelőzően benyújtott eredeti kérvény a MNL OL-ban⁵¹, bekeretezett másolata pedig családi tulajdonban van.

Frideczky János kérvénye

A Frideczky család leszármazásáról és címeresleveléről Nagy Iván is ír művében⁵², ahol a címerkép a Frideczky János kérvényében, valamint Frideczky Lajos pecsétgyűrűjén lévővel megegyezik. Ez utóbbi családi tulajdonban van, pecsétje sérült, gyűrűje elvékonyodott. A címer leírása Nagy Iván szerint: „A pajzs kék mezejében zöld téren álló galamb, kiterjesztett szárnyakkal, csőrében egy piros rózsát tartva, fölötte három ezüst csillag ragyog. A pajzs fölötti sisak koronáján két

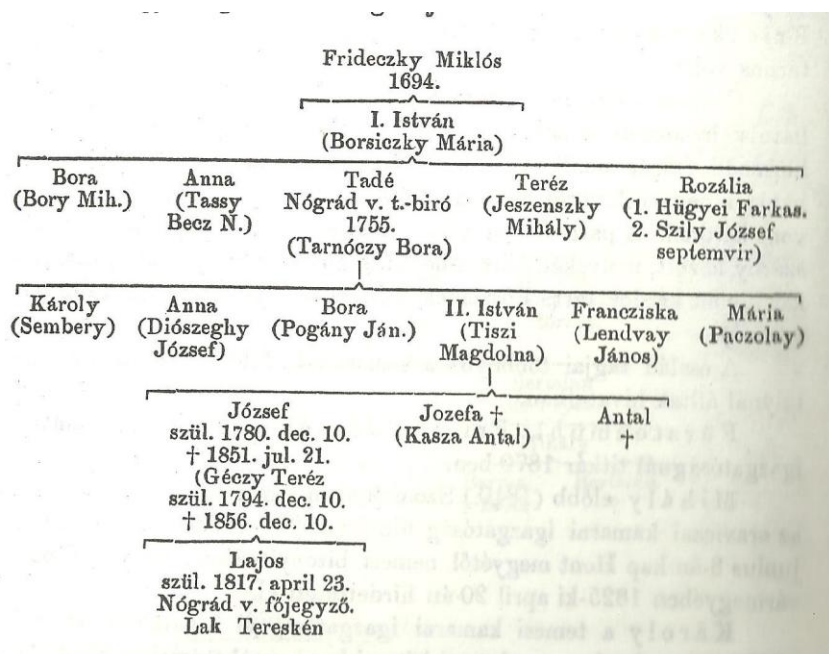
50 ASZL. I. Borítékban elhelyezett iratok 9.

51 ASZL. II. Bekeretezett iratok 8.

52 Nagy Iván. Magyarország családai czimerekkel és nemzedékrendi táblákkal [Bp.]: Helikon, 1987-1988.272 o.

kiterjesztett sasszárny között férfikar könyököl, szintén rózsát tartva. Foszladék innen arany-kék, onnan ezüst-vörös.”

A család a nemességszerző Miklóstól a következőképpen „sarjadzott le” Nagy Iván szerint :

Frideczky Lajos leszármazása

A Nógrád megyei Tereske helységet sárfenéki Kamper jogon megörökölt I. Istvánnak volt unokája Tádé, aki kiváló jogász és a megye egyik táblabírója lett. Tádé fia, II. István felesége volt Tiszó Magdolna, nemes-eörsi Tiszó János leánya (Nagy Iván Tiszinek említi), akiről egy ismeretlen holland festő által 1795-ben készített festmény van a szerző családi birtokában.

A kép 1998-as restaurálása során a kép bal felső sarkában látható vált a Tiszó család címere, amely megegyezik Tiszó Jánosnak egy okiraton lévő címeres pecsétjével⁵³.

53 Pest Megye Levéltára Polgári perek fasc. 59. /39. 1769.

Tiszó Magdolna portréja és a Tiszó címer

Frideczky Lajos végül megnősült, és elvette Zachár Máriát, aki addig a házvezetőnője volt. A család szerint igen jól jött a „vérfrissítés”, amely valóban genetikailag kedvező lehetett az egymással szűk körben házasságra lépő nemesi családok leszármazottjaira. Zachár Mária felmenői sajnálatos módon a kor mentalitására jellemzően nem is szerepelnek a genealógiai levezetésekben. Frideczky Lajos kétségkívül a Frideczky család legkiemelkedőbb személyiségévé vált közéleti és politikai pályafutása során, bár Frideczky Tádé dédapja is nevezetes ember volt Nógrádban. A tereskei birtok perlésében és a Kamper iratok megőrzésében Tádénak volt fő szerepe⁵⁴. Végrendeletében⁵⁵ és örököseinek (Károly, Bora, Franciska, Antal, József, Mária) contractuális osztálylevelében⁵⁶ nyert rendezést hagyatéka. József unokája apja, István (II.) osztályrészét örökölte. Frideczky István (II.) már fia öt éves korában meghalt. József a Frideczky család számos tagjával kötött kontraktus után megszerezte a tereskei birtokot⁵⁷. 1850-ben feleségével, Géczy Teréziával közösen nyilatkoztak arról, hogy a birtokot Frideczky Lajos szabad rendelkezésére bocsátják. Frideczky Lajos már fiatalon, 1839-ben másodaljegyzője, 1841-ben első aljegyzője, majd 1845-ben főjegyzője volt Nógrád megyének. 1842-ben táblabíróvá nevezték ki⁵⁸. 1848-ban országgyűlési képviselővé választották⁵⁹. 1849-ben a forradalmi feldunai hadseregnél kormánybiztos volt.

A szabadságharc leverése után őt is letartóztatták és a Neugebäudéba vitték⁶⁰. A tereskei birtokát Majthényi császári biztos zár alá helyeztette 1849-ben⁶¹. A hadi törvényszék vizsgálata után, 1850-ben elengedték (Amtzeugniss bizonyítvány)⁶². Később Deák Ferenc pártjához csatlakozott. A

54 ASZL. 5. dosszié/197.-205.-6. dosszié /211.-212.-214.-216.-218.-227.-230.

55 ASZL 12. dosszié 426.

56 ASZL 12. dosszié 423

57 ASZL 13. dosszié 419.- 422.- 435.- 438.- 450.- 457.

58 ASZL 13. dosszié 465

59 ASZL 14. dosszié 470

60 ASZL. 14. dosszié 466.

61 ASZL. 14. dosszié 493.

62ASZL. 14. dosszié 467.

szabadságharc leverése utáni terror alatt kalandos úton került birtokába az első felelős magyar miniszterelnökünknek, Batthyány Lajosnak a szivartárcája, amelyet a siralomházban, kivégzése hajnalán adott a vele virrasztó plébánosnak. A szivartárcán jól látható a Batthyányak oroszlanos címerrajza.

gróf Batthyány Lajos szivartárcája

A kor számos kiemelkedő egyéniségével folytatott levelezést (Deák Ferenc, Bárá Eötvös Lajos, Horváth Boldizsár kir. igazságügymin., báró Wenkheim Béla kir. Belügymin., Lónyay Menyhért kir. miniszterelnök, gróf Andrássy Gyula cs. kir. közös külügymin.⁶³. 1861-ben ismét képviselői

mandátumot szerzett. Az országgyűlésen elmondott beszéde és politikai fejtegetései az Adorján-Szeleczky levéltárban találhatók⁶⁴. 1867-től 1871-ig a megye első alispánja, 1872-től a gyarmati törvényszék elnöke volt. Közéleti szereplését az ASZL iratait is felhasználva Varga János is méltatta művében (Frideczky Lajos memoárja. Középszinten a történelemben).

Frideczky Lajos és neje, Zachár Mária

Madách Imrével baráti viszonyban volt. Madách Imre csesztvei házában rejtegette és szökésében segítette Kossuth Lajos titkárát, Rákóczy Jánost, amiről Frideczkynek is tudomása volt. Frideczky Lajos önéletrajza, egyes politikusokról és reformkori történelmi eseményekről szóló beszámolóit rendkívül érdekesek (Önéletrajza. Feljegyzései az 1848.-49. évekről. Feljegyzései a

63 ASZL. 14. dosszié 472,476,477,478,488.

64 ASZL. 14. dosszié 474.-475.

szabadságharc hadjáratairól. Jellemrajza Görgey Artúrról, Memoárja gróf Lamberg megöléséről. Feljegyzései Kossuth Lajosról, Madách Imréről, Tisza Kálmánról, báró Bánffy Dezső miniszterelnökről, báró Fejérváry Géza miniszterről⁶⁵). Nyugdíjba vonulása alkalmából, a császári és királyi balassagyarmati törvényszék elnökét a Frideczky család címerével díszített, bőrkötésű emlékirattal búcsúztatta (családi tulajdonban van).

Frideczky Lajos nyugdíjazási
emlékalbuma

Zachár Mária

Frideczky Lajos sírja
Gortvakisfaludon

1902. december 3-án halt meg Losoncon. Sírja Gortvakisfaludon ma is épségben van. Felesége, Zachár Mária 1916-ban követte őt.

Matild leányuk (Adorján Lőrincné) Rimaszombatban élt, 1937-ben halt meg. Sírját Adorján Viktoréval együtt útépités közben felszámolták a rimaszombati temetőben. Mária leányuk a Jörgh családba ment férjhez, Sarolta leányuk hajadon maradt. Az otrokocsi Adorján család fiúágon történő kihalása folytán Frideczky Matild rimaszombati házában egyesült a két család terjedelmes iratanyaga. Az Adorján leányok közül Emíliát Zólyomi Lajos (Budapest rendőrkapitánya) vette el feleségül, Magdolnát Damokos Irnák, Margitot pedig dr. Szeleczy Árpád (nagyzüleim). A tereskei birtok és kúria követte a gortvakisfaludi sorsát.

A volt Frideczky kúria Tereskén

Frideczky Matild hagyatékának szétosztásakor Margit nagyanyám csak az iratokhoz ragaszkodott, így azok a Szeleczyek levelesládájába kerültek.

A rendszerváltást követően a tereskei Frideczky kúriát renoválták, műemlék.

65 ASZL 15. dosszié 500,502,505,506,508,511,512,514,515,516.

A Szeleczy család

A Szeleczy család eredetét ugyan ősi nemzetségre nem tudjuk visszavezetni, azonban gyökerei igen régi időkig tisztázottak. A Szeleczyek történetéhez Nagy Iván, Forgón és Kempelen Béla művei adnak igen részletes útbaigazítást, de a Szeleczy Adorján levéltárban található dokumentumok jól kiegészítik a család genealógiáját.

A család őse Csernovai (Czarnovai) Wajszkó Mátyás, aki 1402 és 1439 között a Bodrog megyei Vajszkán élt, majd a Zólyom megyei Szeleczen is birtokos lett, és jószágában Hunyady János kormányzó 1447-ben meg is erősítette. A szeleczi birtokról kezdte a család használni a Szeleczi és a Szeleczy nevet. 1560-ban Vajszkó (II.) Tamás Nádasdy Tamás nádortól Szeleczen nemesi udvar telket nyert, amelyben, 1561-ben I. Ferdinánd király által örököképen szintén megerősítettet. A család neve ekkor változott Szelecziről Szeleczyre.

Az ASZL-ban található a garamszentbenedeki konvent 1691. április 10-i oklevele, amely Szeleczy Tamás és társai Zelcz birtokba történő beiktatásáról szól⁶⁶. Szeleczy (II.) Tamás Bálint (Válens) fiától származott a Heves megyei boczonádi és a bárói ág, János nevű fiától pedig a gömöri ág. Szeleczy Bálint Gáspár nevű fia (Nagy Iván szerint Dániel) a bárói ágnak az őse. Az ASZL-ben található bőrhártyán ifjabb Szeleczy Dániel 1637. évi nemesi levele is, amelyet Zólyom megyében, Zólyom szabad királyi városban állítottak ki számára⁶⁷.

Szeleczy Dániel nemesi levele (1637. Zólyom)

Az oklevél megemlíti a kétségtelen nemes idősebb Szeleczy Dánielt, szeleczi és Szeleczy Bálint fiát, valamint nejét, a besztercebányai Putis Magdolnát is. Forgón szerint a boczonádi ág innen folytatódott tovább.

A család címere a pajzs kék udvarában jobbról magas szikla, melyről jobb felé pegazus ugrik. Hátsó lába nyomában forrás fakad, mely a szikla aljában elterülő tóba folyik, amelyben jobb oldalról

66 ASZL 24. dosszié 1.

67 ASZL 8. dosszié 259.

daru áll, egyik felemelt lábával kövecset tartva. A pajzs fölötti sisak koronájából páncélos, sisakos vitéz emelkedik ki, kinyújtott jobb kezében zöld koszorút, a balban lándzsát tartva. A foszladék jobbról ezüstfehér, balról ezüstvörös. A bárói címerben a pajzsot bárói korona fedi. A címerben lévő jelmondat: „Per ardua ad prospera”.

Szeleczy címer, báró Szeleczy Márton címere és címerpecsétje

A bárói ágon Márton I. követ volt, fia, Márton II. pedig bárói rangot kapott. Az első magyar ispotály létrehozásában jeleskedett a családi szájhagyomány szerint. A róla és feleségéről (Sokoray Erzsébet) készült olajfestmény dr. Szeleczy Márton sebészfőorvos (Pro Sanitate és a Magyar Sebészetért Érdemérem tulajdonosa) birtokában van.

Báró Szeleczy Márton

A Szeleczy-kastély Boczonádon

A bárói ág fiuk, III. Márton halálával magvaszakadt. Az ASZL-ban van a Magyar Királyi Helytartótanács egy kiadványa báró Szeleczy Márton részére (Pest 1738. február 20.)⁶⁸.

Szeleczy János révén vezethetők tovább a családukat érintő gyökök. János fia, III. György (+1689) után IV. György fia Füleken élt. Fia, V. György Ónodról Bükközögére költözött. Az ő fia, Mihály

68 ASZL. 8. dosszié 265.

1765-ben már Csoltón lakott. Felesége Hanvay Sándor Katalin volt, akitől 1739-ben született Szeleczyk György fiuk.

A Hanvay család az ősrégi Hanva nemzetségből származott. Az ASZL-ban található „Feljegyzés a Sándor hagyatékából a Szeleczykerekre eső jussból”⁶⁹.

Szeleczyk György (VII.) fia, István 1799. október 7-én nőül vette Horváth Mladosevics Borbálát, akitől István nevű fia született 1808. január 6-án.

Szeleczyk István és Deme Terézia

Szeleczyk István pecsétje

Deme Terézia

Szeleczyk István Csoltón 1837. november 15-én nőül vette zádorfalusi Deme Teréziát. Deme Teréziáról egy róla készült festmény maradt fenn, melyet Orlai Petrics Soma készített.

Szeleczyk Dénes

Szeleczyk István 1866. március 19-én halt meg. Fia, Dénes 1838. május 3-án született, szintén Csoltón. Székipusztán lett földbirtokos, az utolsó igazi gazdálkodó a Szeleczyk család ezen ágában. A családi tulajdonban lévő empire „fekete szekrény” Székipusztáról származott. Szeleczyk Dénes a családi elbeszélések szerint igen csak szenvedélyes életet élt. Hintójával az árokba hajtva, balesetben halt meg 1917-ben. Felesége Szentivány Piroska (sz. 1844. május 25. Gömörpanyit, +1913. május 9. Budapest) volt, akivel 1865. december 21-én Gömörpanyiton házasodtak össze. A Szentivány és a Kubinyi családdal való vérségi kapcsolat innen adódott. Szentivány Piroska apja Szentivány Miksa gömörpanyiti földbirtokos, anyja pedig Kubinyi Emília volt. Bátyja, Szentivány Árpád országgyűlési képviselőként szerzett hírnevet az egyébként is nevezetes felvidéki családnak. Szeleczyk Dénesről nem maradt fénykép, Szentiványi Piroskáról és fiáról, Szeleczyk Árpádról azonban igen (családi tulajdonban lévő fényképek).

69 ASZL. 8. dosszié 264.

Szentiványi Piroska

Szeleczy Árpád

Szeleczy Jolán

Szeleczy Ferenc

Szeleczy Árpád

Szeleczy Dénes és Szentiványi Piroska házasságából született nagyapám, Szeleczy Árpád (1868. március 10. Sajórecske, + 1936. november 19. Budapest), valamint Jolán, István és Zoltán testvérei. Szeleczy Jolánt Kubínyi László tábornok vette feleségül. Gyermektelenül haltak meg. A második világháborút követő években Zamárdiban éltek. Szeleczy István jó nevű jogász volt. Leszármazottai, István és Marlen Budapesten élnek. Szeleczy Jolánról Margit nagyanyám készített portrét.

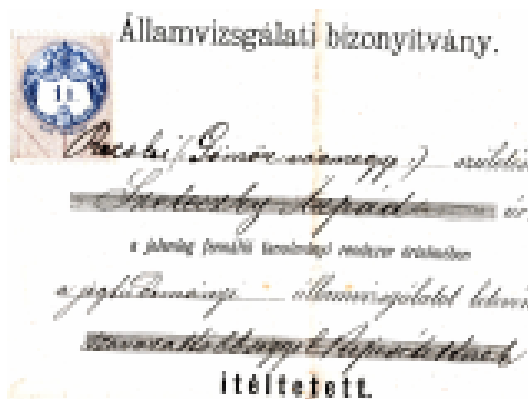
Szeleczy Zoltán neje Kubínyi Margit volt. Házasságuk a felvidéki családokban oly gyakori rokonházasságot példázza. Fiuk Szeleczy Ferenc mérnök, többszörös magyar bridzs bajnok volt. Ő is gyermektelenül halt meg.

Nagyapám 1897. október 14-én Sáropatakon jogtudományi államvizsgálója után köztisztviselőként a vármegyénél helyezkedett el.

Házassága előtt született fiát, Aladárt elismerte. Szeleczy Aladár utódai ma is élnek, a család egy másik ágát képviselve. 1905. január 30-án feleségül vette nagyanyámat, Adorján Margitot. Egy ezekből az évekből származó képnek hátuljára nagyanyám a következő sort írta: „Amikor még minden csillogott körülöttünk!”

A Szeleczy család Rimaszombatban gondtalanul élt az első világháborút követő trianoni nemzeti tragédiáig. Nagyapám árvaszéki elnökhelyettes volt. Ezekben a „fényes időkben”, ahogyan nagyanyám jellemezte e békés időszakot, született Adorján fiuk, anyai nagybátyám (1906) és Piroska leányuk, az édesanyám (1908).

A békés biztonságnak egyszerre vetett véget a trianoni békeszerződés, amely a felvidéki családok egy részét hontalanná tette. Nagyapámat kitelepítették családjával együtt csonka Magyarországra. Ingóságait sem vihették magukkal. Vonaton laktak hónapokig a Keleti pályaudvaron, amíg sikerült Józsefvárosban szálláshoz jutniuk. A Futó, majd a Nap utcában béreltek lakást. Nagyapám betegsége ekkor kezdődött, mindkét szemén szürkehályog fejlődött ki. Balszerencsés műtét folytán átmenetileg mindkét szemére megvakult, majd újabb műtét után részben visszanyerte a látását. Ekkor néhány ízben útlevéllal hazalátogathatott szülőföldjére.

Szeleczy Árpád államvizsgálati bizonyítványa

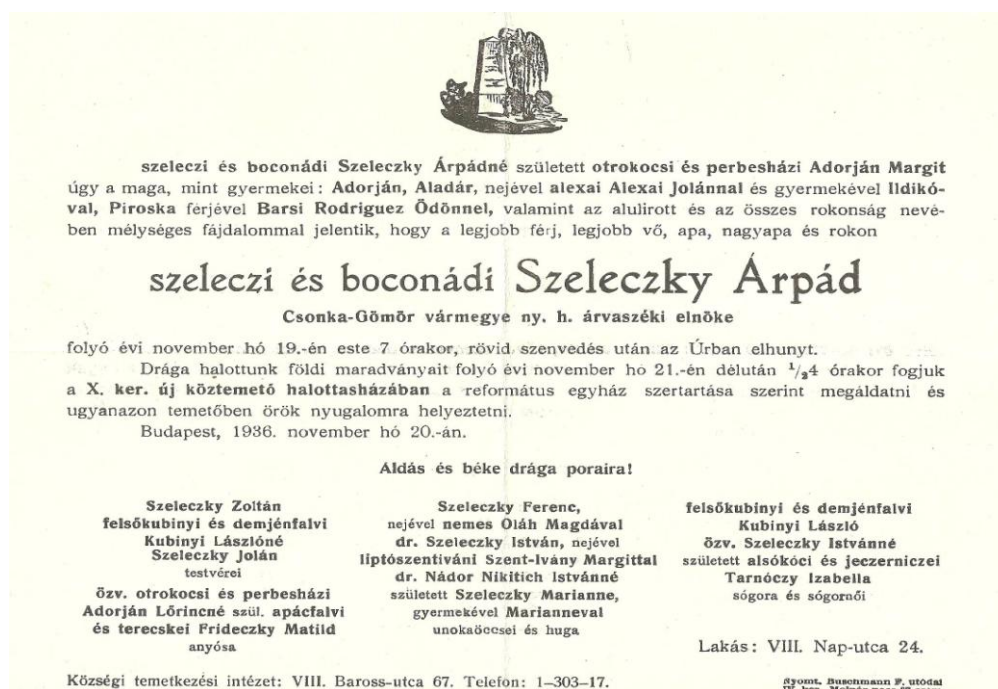

A Szeleczy házaspár

Szeleczy
Adorján és
Piroska

Idegzetét nagyon megviselhette a hosszú világtalan időszak, mert ekkor kezdődtek szívrohamai. A harmadik anginás rohama vitte el. Apám, Barsi Rodriguez Ödön rendezői bemutatkozására a „Juhász Pétör legendája” című rádió játékaival éppen azokban a percekben került sor.

A tragikus eseményről a hírt azonban kíméletesen csak az előadás befejezése után közölték vele.

Szeleczy Árpád gyászjelentése

Már nagyapám halála előtt is Nagyanyámnak kellett a család megélhetését biztosítani. Varrodát nyitott, amelyből tisztességgel megéltek.

Adorján fiuk jogot tanult, Piroska leányuk pedig Iparművészeti Főiskolát végzett. Nagyanyám németül és franciául beszélt, festői tehetségéről olajfestményei tanúskodnak. Velem, az unokájával, külön foglalkozott. Amit az életben elértem, azt neki köszönhetem. Halála előtt megmondtam neki. Sírja nagyapáméval együtt a Rákoskeresztúri új köztemetőben található.

A Szeleczy család sírja Rákoskeresztúron

Szeleczy Adorján

Nagybátyám gyerekként élte végig a szülői ház elvesztését, kiutasítást a szülőföldről. A második világháború után jogi végzettségének nem vehette hasznát, mert az új rendszerben nem élhetett vele. Érthető, hogy engesztelhetetlen gyűlölet rögzült lelkében a diktatúrával szemben. Műszaki rajzolóként dolgozott az 50-es években, melyhez a műszaki egyetemen

elvégezt néhány szemeszter adta az alapot. Egy ideig a Felvidékről kitelepítettek összejöttek baráti beszélgetéseken, majd egyre gyakrabban temetéseken. Nagybátyám rendszeresen eltette a családi és a felvidéki szélesebb rokonság parte céduláit, melyekből tekintélyes gyűjteménye lett. A családi okiratok rendszerezése pedig életének legfőbb gyönyörűsége volt. A rimaszombati szülői házból kimentett okiratokat saját kutatásaival bővítette, fényképes dokumentációval egészítette ki. Iratait részben egy vasládában, részint egy a Székipusztáról (a Szeleczy család kúriája és birtoka itt volt a XIX. század utolsó éveiben) származó fekete empire szekrényében tartotta.

Kutatása során kiderítette, hogy Murány várurának, csoltói Basó Mátyásnak, a XVI. századi híres rablólovagnak vére nőágról a Szeleczy családban kimutatható. Ez nem is annyira meglepő a felvidéki nemes családok keresztházasságai folytán. Annál figyelemreméltóbb viszont az a tény, hogy e családok ősiségüket az árpádházi királyok véréből igyekeztek eredeztetni. Baczka Madarasi Kis Bálint ötvenhét nemzedékrendi táblán mutatta ki, hogy Moys (Mózes) nádor és árpádházi nejének (IV. Béla unokája Erzsébet) utódainak vére miként lelhető fel a magyar társadalomban⁷⁰. A nemesi családok értendők ez utóbbin, s a névmutató szerint nem nagyon marad ki ebből egy valamire való família sem. A szeleczy és boczonádi Szeleczy család az U és a BA nemzedékrendi táblán található. Így érthető a családi szájhagyomány, amely szerint a család minden tagjában van egy csepp az

⁷⁰ Baczka Madarasi Kis Bálint: Az Árpádok királyi vére Magyarország családáiban. Athaeneum 1895.

árpádházi királyok véreből. Nagybátyám személyisége ebben a gondolatvilágban, a múlt iránti nosztalgijában teljesedett ki.

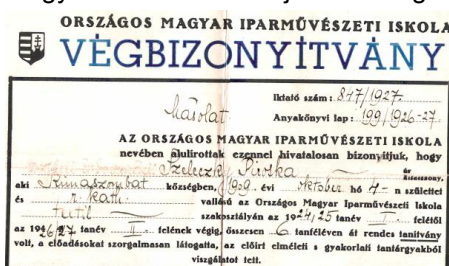
Dr. Szeleczy Adorján
(1905 - 1981)

Sajnos nem érthette meg az általa annyira gyűlölt rendszer váratlan összeomlását és az oroszok Magyarországról való kivonulását. Halála után az „Adorján-Szeleczy Levéltár” az őt megillető helyen, az Országos Levéltárban került elhelyezésre, ahol várja a családkutatókat.

Szeleczy Piroska (1908-1992)

Anyámban csak homályosan éltek szülővárosának emlékei, hiszen kisleány korában kellett ott hagynia Rimaszombatot. Sokáig lehetett érezni beszédében a jellegzetes felvidéki akcentust.

Elemibe még Rimaszombatban járt, ahol a magyar nyelv oktatása, mint az elcsatolt részekben általában, hamarosan háttérbe szorult. Anyám a helyesírást ezért csak később és nem is tökéletesen, Budapesten tanulta meg. Amikor a családot a magyar oldalra áttették, Anyámat a határon tetőtől talpig megmotozták. A Keleti pályaudvaron egy ideig vagonban laktak. Nagyapám arany óraláncából gondos méricskélés után ollóval vágott le darabokat, amelyek sorra a zálogházban kötöttek ki. Nagyanyám autodidakta módon varrni kezdett és Anyámat is betanította. Szalont nyitottak és együtt dolgoztak. Közben Anyámat felvették az Országos Magyar Iparművészeti Iskolára, ahol a textilszakon végzett. Ez műhímző és női szabó iparos szakmát adott a kezébe. Tehetségét bizonyította, hogy magyaros ruhakollekciójával országos kiállításon első díjat nyert.

Szeleczy Piroska bizonyítványa

A végbizonyítvány érdekessége, hogy az ötvenes évek káderpolitikája idején Anyám az iratról a szeleczi és boczonádi előneveket kényszerűségből törölte, ennek nyoma azonban látható.

1928-ban a Képzőművészeti Főiskola hallgatója lett, ahol hat félévet végzett. Az itt tanultak életének későbbi szakaszában családja megélhetésének alapját képezték. Tanárai között volt dr. Lechner Ödön (építészet), Lyka Kálmán (művészettörténet), Bottka Miklós (latszatrajzi szerkesztés), Rudnay Gyula (alakrajz).

Rodriguez Ödönnel még az Iparművészeti Iskolában ismerkedett meg. Szegényen házasodtak össze, de mind a ketten tele voltak ambícióval és szerelemmel.

Rodríguez Ödön és
Szeleczy Piroska

Követte színész Apámat vidéki turnékra, ahol a bohém élet körülményei között egy ideig jól érezte magát, de se saját művészetének formálására, se szülésre nem gondolhatott. Egyik vidéki szállodából a másikba költöztek, ahogy a turnék megkívánták.

Budapesten a Józsefvárosban laktak. A Nap utcában, majd a Futó utcában, együtt a nagyszüleimmel. Apám minden lehetőséget megkísérelt, hogy előbbre jusson a színészi pályán, később a Rádióban, ahol szerény fizetésű álláshoz jutott a műszaki osztályon. A harmincas évek közepéig élte a tehetséges, de az alig előbbre jutó fiatalok életét.

Apám bűnügyi regényekkel próbálkozott, amelyek írói készségét javították és hozzájárultak a család megélhetéséhez. A család életkörülményeiben a jelentős javulást a Rádió Jubileumi hangjátékpályázatán nyert első és második díj, és Apámnak az irodalmi osztályra való átkerülése jelentette. Egy krimi sikere lehetőséget nyitott egy olaszországi nyaralásra és megszülettem én is.

Rodríguez Ödöné Béla fiával

Bacchanália

Anyám művészi alkotóképessége kivirágzott ebben az időben. Tehetsége a képzőművészet terén főként festészetben, kisplasztikákban és a szobrászatban jelentkezett.

Apám elismertsége, felfelé ívelő rádiós és irodalmi karrierje az ő számára is biztosította a nyugalmat és biztonságot, amely a zavartalan művészi alkotáshoz szükséges volt.

A 30-as évek második felében és a háborút megelőző években színes társadalmi életet éltek, első sorban Apám baráti köre révén. A Nógrádverőcével szemben lévő szigeten gyűlt össze a baráti társaság hétvégeken, ahol a dr. Baktay Ervin „indiánjai” is éltek a maguk által választott nomád életüket. Ebből merítette Apám később az „Indiánok a Dunán” című ifjúsági regényének alapötletét. Ebben és a „Sápadtarcú” című amatőr indián filmben szerepelnek szüleim és dr. Frohner Román vegyész-mérnök is, aki dr. Szeleczy Adorjáné első férje volt.

A Rodríguez család 1943.-ban

Nógrádverőcén kapcsolatba került Gorka Gézával, akinek műhelyében számos kerámia készült a keze nyomán, többek között a Madonna, Krisztus a keresztfán, Táncoló pár stb. A Madonna több színváltozatban és kompozícióban került ki a kemencéből. A keresztre feszített Krisztus szobra a sümegi plébánián egy térdelő fölött a falon található.

Szeleczy Piroska
Jávör Pál és Gorka Géza
között

Szeleczy Piroska kerámiái

A világháború tette tönkre Anyám ígéretesnek induló művészi pályafutását. Jelentősebb alkotása volt egy faintarzia freskó, amely a Standard (egy időben Beloiannis) gyár (Bp. XI. Fehérvári út) kis tanácstermében található.

Faintarzia a Standard gyárban

Kerámia fal a Sportcsarnokban

A sikeres mesekönyv

A háborút megelőző időszakban a legjelentősebb munkája a Sportcsarnok éttermének kerámia faldíszítése volt, amely sajnos Budapest ostroma alatt elpusztult.

Az ostrom alatt a Ráday utcai ház óvóhelyén húzódott meg a család. A harcok megszűntével felmerészkedtek szüleim a lakásba, amelynek egyetlen ablaküvege sem maradt épen. Anyám vitalitására jellemző volt, hogy a ház mögötti garázsépületből halottakon átlépve hozta el az ott heverő deszkákat, amelyekkel fedni lehetett az utcára néző ablakokat. A háború utáni első néhány év a demokrácia időszaka volt, amelyet kezdetben még az orosz csapatok jelenléte sem tudott elhomályosítani. Ebben az időszakban Apám még rendezett a Rádióban, még írhatott is. Regényeit még kiadták. Az Álomfickó meséihez Anyám készítette az illusztrációkat.

A diktatúra éveiben Apámat fiatalon nyugdíjazták. Anyám családfenntartó lett, amely szerepre sohasem gondolt azelőtt. Rimanóczy Gyula, a kor neves építésze alkalmazta tervezőgárdájában, amely a Középület Tervező Irodában működött.

Itt, a tervezőirodában hasznosított perspektíváival és egyéb dokumentációival hozzájárult ahhoz, hogy Rimanóczy Gyula számos tervpályázatot megnyert (Népstadion, Műszaki Egyetem stb.). Munkájára még nyugdíjasként is igényt tartottak

a Budavári Palota felújításában (restaurációs részletrajzok és perspektívák). Az ostrom alatt romba dőlt várépület díszítő elemeit javarészt az ő rajzai alapján faragták újra kőművesek.

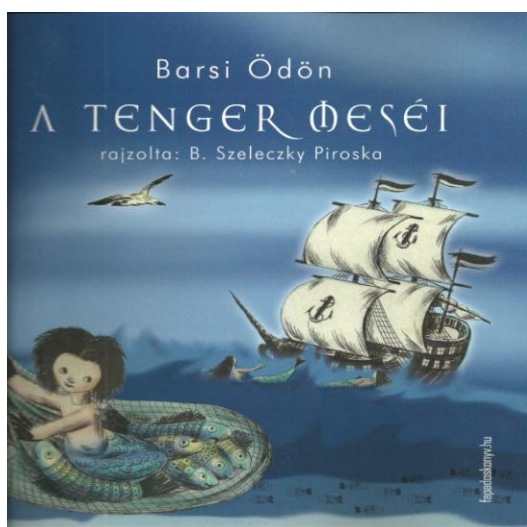
Volt időszak, amikor a tervezőirodából hazajövet újra a rajzasztalhoz ült. Balogh János zoológus, a későbbi akadémikus akkor írta nagydoktori disszertációját, amelynek témája az Amazonas őserdeinek talajflórája volt. Balogh fedezte fel a talajatkák ökológiai jelentőségét és azok számtalan fajtáját. Rendszerezésük során kiderült, hogy az egyes atkatípusok csak a csápjukon található szőrök számában különböznek egymástól. Anyám darabbérben vállalta a „bogarak” nagyított rajzolását a tudományos mű illusztrálásához. Az atkákból orvosegyetemi tandíjamat fedezte. A forradalom után is folytatta tervezőirodai munkáját, utolsó időkben a tervezőiroda vári részlegében. Nyugdíjas korában egyedül élt Pauler utcai kis lakásában.

Otthoni szórakozása kisplasztikák és címerrajzok készítése volt. Apám regényeinek újrakiadásához jelentős segítséget nyújtott a borítók restaurálásával. 1992-ben hirtelen halt meg, lakását Béla unokájára hagyta. Még a hetvenes években kérte, hogy készítsék róla fényképet, és így emlékezzen rá mindig.

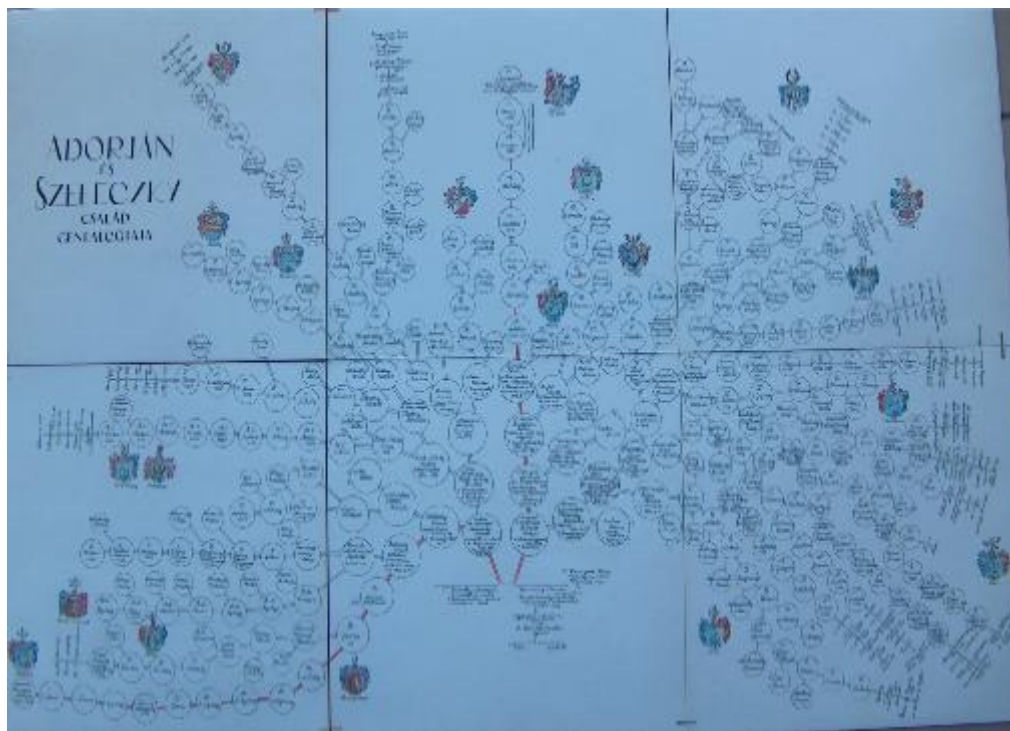
Barsi Ödönné 1975-ben

2011-ben a Fapadoskönyv Kiadó újra kiadta az „Álomfickó meséi”-t faksimile formátumban. Rimanóczy Andrea grafikus restaurálta Mama illusztrációit, mert az egyetlen családi példány állapota ezt szükségessé tette. Kiderült, hogy Rimanóczy Andrea Mama volt főnökének az unokája. Kicsi a világ. A szívét is beleadta, hogy a színes borító minél tökéletesebb legyen. 1949-ben Barsi Ödön „A tenger meséi” című mesekönyvének illusztrációi is már készen voltak, amikor a Vörösvári Kiadót államosították. 2012-ben kézirata fiókból került a Fapados Könyvkiadóhoz. Mama illusztrációi is megvoltak, így azok a mesekönyv posztumusz kiadásában a 2012. évi Ünnepi Könyvhét alkalmából mégis megjelenhettek.

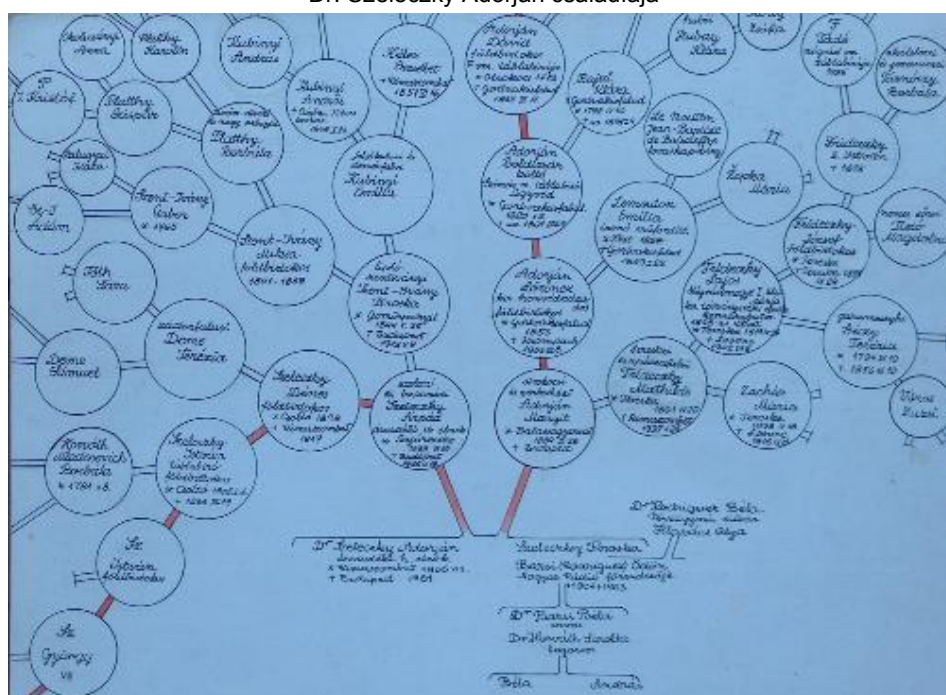

A posztumusz mesekönyv

Utószó

Dr. Szeleczy Adorján családfája

Kiemelés dr. Szeleczy Adorján családfáján

Amint az előszóban jeleztem, a családok ismert gyökereinek kutatására nem volt szükségem. A három család az oldalági rokonsággal együtt ma már igen terjedelmes családfát eredményezne, még úgy is, hogy az utolsó 2-3 generáció feltüntetése elmarad. Az alábbi, Szeleczy Piroska által

1980-ban rajzolt őskutató családfán dr. Szeleczky Adorján saját személyéhez vezeti le fiú ágon a Szeleczky, leányágon az Adorján és a Frideczky családok vérért.

Sajnálatos módon így kiemelkedő személyiségek, akik a családtörténetben és az ASZL dokumentumaiban többszörösen szerepelnek, vagy a legújabb generációt képviselik, nem kerülhettek feltüntetésre a családfán.

Az utóbbiak közül leányágon az Adorján családból Adorján Emília leszármazottai: ifj. Láng Jenő okl. építészmérnök és húgai Cecília és Marietta, Zólyomi Judit unokahúgom, az Egyesült Államokba kivándorolt Adorján Magdolna és Mária leszármazottai (a Penyigei Manczúr család), a szerteágazó Szeleczky famíliából: báró Szeleczky Márton (aki Győrben az első magyar ispotályt létrehozta), a ma is gyógyító dr. Szeleczky Márton főorvos, Szeleczky Ferenc építészmérnök, a sokszoros magyar bridzsbajnok, Dr Szeleczky István jogász leszármazottai: István és Marlen, Szeleczky Méda leánya, Szeleczky Zita művésznő (a Magyar Köztársaság Középkeresztje Érdemrend birtokosa), aki szintén a szeleczi és boczonádi előnevet viselte.

Tanulmányom befejezéseként szeretnék rámutatni, hogy a történelmi hányattatások ellenére az összefonódó felvidéki családok jelentős szerepet játszottak nemzetünk politikai, gazdasági és kulturális életében, ami az ASZL dokumentumaiban is nyomon követhető.

Nagysarlói Magyary-Kossa István

földbirtokos, országgyűlési képviselő,

Horthy Miklós kormányzó unokatestvére

Dr. Udvarvölgyi Zsolt, Budapest (udvarvolgyizsolt@freemail.hu)

Nagysarlói Magyary-Kossa István (Tiszaroff, 1856. október 4. – Budapest, 1950. március 28.) földbirtokos, politikus, országgyűlési képviselő és az 1939-es országgyűlés korelnöke, Horthy Miklós kormányzó első unokatestvére volt. Uray Etelka bárónőt vette feleségül. „A Magyary-Kossa régi családközi család, melynek ősi fészke a Pozsony vármegyei Nagy- és Kismagyar. Az – egyes források szerint táblabíró ősökkel is büszkélkedő – család szórványos okirati említése a XV. századtól ismert. Nemességük XVI. század végi megújításakor már váltakozóan viselték a Kossa, a Magyary és a Magyary-Kossa nevet. Nemességmegerősítő címeres levelük Rudolf királynak 1599. április 1-én Prágában kelt adománya, amelyet 1600. december 14-én hirdetett ki Bars megye közgyűlése Kistapolcsányban. Ugyancsak Bars megye lévai járásában fekszik a család főágának előnevét adó Nagysarló (utóbb Nagysalló). A szerteágazott család közös őse, Magyary-Kossa Péter (1676–1720) dunántúli református püspök három fiától erednek a Tolna, Pest és Szolnok vármegyékben virágzó ágak, valamint a Hevesbe, Bodrogba és Bács-Bodrogba szakadt mellékágak.¹ A család ma már a

¹ A nagysarlói Magyary-Kossa család kiemelkedő személyiségei (a teljesség igénye nélkül):

Nagy-sarlói Magyary-Kossa Sámuel (1781– 1866) Tolna vármegye alispánja.

Nagysarlói Magyary-Kossa Gyula, 1909-ig Kóssa (Debrecen, 1865. jan. 8. – Budapest, 1944. jún. 21.) orvos, farmakológus, orvostörténész, egy. tanár, az MTA lev. tagja (1920). 1888-ban végzett a Budapesti Egyetem orvosi karán, 1889-től a gyógyszer-tani tanszéken tanársegéd, majd adjunktus. 1894-ben a méregtan magántanára, 1896-tól a botanika és a gyógyszer-tan ny. r. tanára az Állatorvosi Főiskolán. Kutatásokat végzett a morfin, a mérgező növények hatástanáról, foglalkozott a mérgezések diagnosztikájával, gyógyszerhatástannal. Alapvető orvostörténeti kutatásokat végzett, a *Magyar*

világban szétszórta, Magyarországon kívül Ausztriában, Németországban, Franciaországban, az Egyesült Államokban, Kanadában és Új-Zélandon.”² A református Magyary-Kossa család kiemelkedő szerepet játszott Kenderes múltjában. Leszármazottaik a kenderesi határban, Kakaton 1780 körül jelentek meg mint birtokosok és a Borbély örökség részesei. A XIX. században a Horthyakkal is rokonságba kerültek, mivel nagysarlói Magyary-Kossa István (1823–1894), a volt 48-as honvédfőhadnagy 1855-ben feleségül vette Horthy Jolándát (Jolánt) (1832–1890), a kormányzó édesapja, Horthy István (1830–1904) húgát. Bár a több községben birtokos család székhelye Tiszaroffon volt, Kakatpusztán a Magyary-Kossák két földszintes kúriával is rendelkeztek.³ Házasságukból öt fiú született, Béla, Géza, István, Ödön és Pál.

Magyary-Kossa István előbb Budapesten a reáliskolát, majd 1876-ban Bécsben a Bodenkultur Akademiet végezte el. Tudását Zürichben és a párizsi Sorbonne-on is fejlesztette. Okleveles gazda

orvosi emlékek (I–IV. köt.) forrásfeltáró kötetei a későbbi kutatások alapját képezték. 1921-ben az orvostörténelem rk. tanára lett. Főbb művei: *A mérgezések diagnostikája* (Bp., 1894); *Gyógyszerrendelés* (Bp., 1901); *Magyar állatorvosi könyvészet 1472–1904* (Bp., 1904); *Dekandenciában van-e a magyar tudományosság* (Bp., 1905); *Régi magyar gyógyszervevek* (Bp., 1909, reprint: 1970); *A régi magyar orvosnövendék* (Bp., 1909); *A hazai gyógynövények hatása és orvosi használata* (Bp., 1926); *Magyar orvosi emlékek* (I–IV. köt., Bp., 1929–1940, V. köt., Bp., 1996); *Ungarische medizinische Erinnerungen* (Bp., 1935); *Régi magyar bábákról* (Debrecen, 1938).

Nagysarlói Magyary-Kossa Sámuel (Tiszaroff, 1849. aug. 30. – Tápiószentmárton, 1921. ápr. 2.): földbirtokos, könyvgyűjtő. 1868-tól 1872-ig Pesten jogot tanult, 1875-ben visszavonult vidéki birtokára. Verseket írt, családtörténettel foglalkozott, könyvgyűjtő szenvedélyének élt. A századfordulóra 16 ezer kötet könyve volt. Műve: Varrodeiasz. Borzalmas komoly hősköltemény (Bp., 1899).

Nagysarlói Magyary-Kossa Ferenc (Tiszaroff, 1826. november 13. – Budapest, 1890. szeptember 17.) ügyvéd, 1848-as honvéd hadnagy, majd százados, állatorvos, minisztériumi tisztviselő.

Nagysarlói Magyary-Kossa Géza (Kakatpuszta, 1859. augusztus 15. – ?, 1919. február 18.) Középiskoláit a pesti református gimnáziumban és a bécsi Bilka-féle intézetben végezte. Jogot két évig Bécsben, egyig Pápán és egyig Budapesten hallgatott. 1884-ben nyert jogi doktori oklevelet. 1885-ben megyéjében a tiszai középjárás főszolgabírájává választották. E tisztségét 1892-ig viselte, midőn a törökszentmiklósi kerület országgyűlési képviselőjévé választotta. 1896-ban ismét megválasztották szabadelvű párti programmal, a vízügyi bizottságnak is tagja volt. 1892. november 22-én Budapesten megnősült. 1895-ben császári és királyi kamarás lett. 1896-ban a hazai első takarékpénztár választmányi tagjává választott.

vitéz Magyary-Kossa Béla altábornagy (1866–1939)

Nagysarlói Magyary-Kossa Béla (Pusztakakat-Kenderes, 1858. április 2. – Pusztakakat-Kenderes, 1931. december 20.) cs. és kir. kamarás, a Johannita Rend lovagja.

² In: <http://www.magary-kossa.hu/> Letöltés ideje: 2015. augusztus 14.

³ In: http://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/telepulesek_ertekei/100_falu/Kenderes/pages/017_fuggelek.htm

Letöltés ideje: 2013. július 6.

képesítést szerzett. Az ezeken a helyeken szerzett korszerű mezőgazdasági ismereteit elsősorban nyolcszáz holdas tiszaroffi birtokán kamatoztatta. 1880 óta gazdálkodott. 1886. május 26-án vette feleségül báró Uray Etelkát. Esküvőjüket Beregsurányban tartották. 1898-ban született meg István nevű fiuk. Magyary-Kossa messze földön híres, angol-arabs keresztezésű telivér ménest tartott. Később Bánhalmán is birtokot szerzett. Császári és királyi kamarás rangot kapott. Tiszaroff község képviselőtestületi tagja, református presbiter, vármegyei törvényhatósági bizottsági virilis tag, a Stefánia Szövetség elnöke, az Úri Kaszinó tagja is volt. Az 1930-as években idős kora és a Horthy családhoz fűződő rokonsága ellenére a szélsőjobboldali politikai irányzathoz csatlakozott, és Meskó Zoltán nemzetiszocialista pártjának⁴ megyei elnöke lett (a pártba már 1934-ben belépett). Az 1939-es választáson a Meskó-párt jelöltjeként (Magyar Nemzeti Szocialista Földműves és Munkáspárt) szerzett mandátumot. Jász-Nagykun-Szolnok vármegye lajstromos képviselője lett.

Nyolcvanhárom évesen lett az Országgyűlés korelnöke. Életében ekkor került először és utoljára igazi reflektorfénybe. 1939. június 12-én, hétfőn, az újjaválasztott Képviselőház első ülésén Magyary-Kossa István korelnök (akit korábban Putnoky Móric háznagy kért fel mint a Ház legidősebb képviselőjét a korelnöki szék elfoglalására), őszinte szívvel üdvözölte egybegyűlt képviselőtársait (egyes források szerint nyilas karlendítéssel köszöntötte képviselőtársait). Ezt követően felkérte a 30. életévüket már betöltött, de 31 évnél még nem idősebb képviselő urakat, hogy a korjegyzői tisztség ellátása végett menjenek az elnöki emelvényre. A Képviselőház szélsőbaloldalán ülő nyilas képviselők hangos éljenzéssel fogadták, amikor két társuk, Wirth Károly és Szendrői Kovách Gyula jelentkezett a korelnök felszólítására. Üdvivalgással és fasiszta-náci karlendítéssel fogadták a nyilasok, amikor a következő évfolyamokból Keck Antal, majd Papp József nyilas képviselő is korjegyzőnek jelentkezett. Meskó Zoltán még azt is bekiabálta a hangzavarra reflektálva, hogy „a jövő zenéje!” Ezt követően az ülés jegyzőkönyvének vezetésére Keck Antal korjegyzőt kérte fel, majd jelentette a T. Háznak, hogy a

⁴ A Nemzeti Szocialista Magyar Földműves és Munkáspárt megalakulását Meskó Zoltán képviselő 1932. június 12-én jelentette be napirend előtti felszólalásában a Parlamentben. A párt mindvégig mérsékelt, „szalonnyilas”, Horthyhoz hű nézeteket képviselt. Szálasi Ferenc pártjaival többnyire torzsalkodó volt a viszonya.

miniszterelnöktől átirat érkezett hozzá. Az átiratot már Szendrői Kovách Gyula korjegyző olvasta fel. Végezetül Magyary-Kossa külön figyelmeztette képviselőtársait, hogy az új Képviselőház ünnepélyes, hivatalos megnyitásakor, június 14-én délből „nemzeti díszöltözetben”, vagy aki ilyennel nem rendelkezik, „fekete polgári ünnepi öltözetben” jelenjenek meg.⁵ Magyary-Kossa István korelnök a képviselőház megalakulása után mandátumáról lemondott. Az ő helyére hívták be dr. Szemere Bélát⁶ képviselőnek. Parlamenti szerepvállalása ellenére a politikai életben mindvégig marginális, jelentéktelen szerepet töltött be. Teleki Pál miniszterelnökkel sem alakított ki jó viszonyt. Ahogy a Teleki-életrajz írója fogalmaz: „Több, gyenge reprezentációjú politikus, Magyary-Kossa István, Csia Sándor és Hubay Kálmán a minimumra szorított politikai illendőségnek köszönhetette Sándor-palotabeli megjelenését, (hármán összesen 6 item, ebből Hubay egyedül 4).”⁷

Egy általunk publikált memoárban⁸ érdekes visszaemlékezést találhatunk róla: *„Magyary-Kossa István tiszaroffi földbirtokos, a Kormányzó első unokatestvére, sokáig tartózkodó volt. Később megmondta, a (zsidó) újságokból nagyon rossz véleményt formált a nyilas Meskóról, pl. hogy a Tolnai képeslapjában olvasta: Meskó hitleresre stuccoltatta bajuszát Hitler Adolf tiszteletére. (Ami persze a lap hazugsága volt, lásd máshol.) Csak személyes érintkezés után fordult ellenkezőjére a nézete. 1939-ben a Meskó-párt képviselője is lett, legidősebb képviselőként az ünnepélyes megnyitáson kor-*

⁵ Az országgyűlés képviselőházának 1. ülése. 1939. évi június hó 12-én, hétfőn, Magyary-Kossa István elnöklete alatt. In: http://www3.arcanum.hu/onap/pics/a.pdf?v=pdf&a=pdf&p=PDF&id=KN-1939_1/KN-1939_1%2015&no=0

Az első ülésnap eseményeiről lásd: Karsai László: A nyilasok első napja a parlamentben. In: Népszabadság, 2010. május 15. old. http://www.nol.hu/belfold/20100515-nyilasok_a_kepviselohazban

⁶ Dr. Szemere Béla (Lasztomér, 1873 – Budapest, 1948. november 2.) orvos, egészségügyi főtanácsos, politikus, országgyűlési képviselő. A honfoglaló Huba vezér leszármazottja, „de genere Huba.” 1907–1936 között a Fehérkereszt gyermekkórház sebésze és igazgató főorvosa. Az I. világháború idején egy kisegítő hadikórház sebészeti osztályát vezette. 1924-ben csatlakozott a Gömbös-féle Fajvédő Párthoz. A Magyar Orvosok Nemzeti Egyesületének is választmányi tagja volt. 1928-ban megalapította a Magyar Fasiszta Munkások Országos Pártját. Az 1939-es választásokon Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében lépett fel a legrégebbi magyar nemzeti szocialista párt, a Meskó Zoltán által vezetett Magyar Nemzeti Szocialista Földműves és Munkáspárt programjával, és pótképviselőnek választották meg. Miután Magyary-Kossa István korelnök a képviselőház megalakulása után mandátumáról lemondott, az ő helyére hívták be a képviselőházba.

⁷ Ablonczy Balázs: A kegyelmes úr napjai. Kísérlet Teleki Pál miniszterelnök határidőnaplójának elemzésére. In: Korall (17.) 2004. szeptember 201. old.

⁸ Meskó Zoltán-Gyula emlékezései II. In: Udvarvölgyi Zsolt: Meskó Zoltán: egy politikusi pályakép. PhD-értekezés. Miskolc, 2008, Miskolci Egyetem BTK Irodalomtudományi Doktori Iskola. 135-136. old.

elnök: ő nyitotta meg az új ciklust, mint korelnök fogadta Horthy Miklóst zöld ingben, nyilas jelvénnel. Valamit odamondott halkan neki a kormányzó és Pista bácsi meghökkent, elvörösödött. Később elárulta: azt mondta Horthy: »Mit csináltál, Pista? Zöld paprikajancsi lettél?« Magyary nagyon dühös lett ezért, szidta utána Horthyt.⁹ Ez az utolsó mondat bár apró, de mégsem elhanyagolható adalékot jelenthet a kormányzó és a nyilasok bonyolult és ellentmondásos kapcsolatrendszerének történetéhez. Mindezek alapján megállapítható, hogy – rokonság ide-vagy oda – Horthy mélységesen lenézte a nyilasokat, sőt szálnalmas pojácaként tekintett rájuk akkor is, amikor azok kimagasló választási sikert értek el és 50 képviselőt juttattak be az országgyűlésbe.

A képviselőségről leköszönt, öreg Magyary-Kossáról szinte alig található forrás. Azonban a Meskó-memoár érdekes információt tartalmaz az agg politikus budapesti mindennapjairól is: *„Magyary-Kossa 1945 után a Lónyay utcában lakott, egy rokon nő gondozta. (Akkor már kilencvenes éveiben volt, mint Horthy is, szívós fajta volt ő. Pista bácsi született 1856-ban! '45 előtt jóval, már tán a nyolcvanas éveiben egy vonatbaleseten a kerekek levágták egyik lábfeje ujjait; ilyen korban már nem gyógyul ez, évekig gennyesedett. Aztán egyszer csak, úgy 88 éves korában: behegedt, beforrt, teljesen meggyógyult magától.)”¹⁰ Életének 94. évében, aggkori végelgyengülés következtében 1950. március 28-án hunyt el Budapesten, a VI. kerületben.¹¹ Magyary-Kossa István matuzsálemi kort megélvén tartalmas és fordulatos életutat tudhatott maga mögött.*

Képmelléklet (a következő oldalon).

⁹ Meskó Zoltán-Gyula: im.

¹⁰ Meskó Zoltán-Gyula: im. 136. old.

¹¹ <http://familytrees.genopro.com/373407Kortvelyessy/MagyaryKossa/>

Letöltés ideje: 2015. augusztus 20.

A Magyary-Kossa család címere

Forrás: <http://mek.oszk.hu/09500/09536/html/0015/7.html>)

Letöltés ideje: 2015. augusztus 20.

Forrás: <http://www.magyar-kossa.hu/>

Letöltés ideje: 2015. augusztus 22.

A nagysarlói Magyary-Kossa család sírboltja Tiszaroffon

Forrás: Halassy Ferenc János református lelkipásztor, Tiszaroff.

E-mail üzenet: 2011. február 27.

Szerzőink figyelmébe

A szerkesztőség családtörténeti tárgyú cikkeket, könyvismertetéseket, illetve az egyesület életével és szakmai rendezvényekkel kapcsolatos beszámolókat vár az egyesület tagságától és az érdeklődő olvasóközönségtől egyaránt.

Kérjük, hogy:

- a lehető legjobban ellenőrizték állításaikat, szakirodalmi, levéltári hivatkozással, példával támasszák alá; arról írjanak, amit jól ismernek.
- a cikkeknek a hiánytalan, végleges, „nyomdakész” változatát adják le, leadás után nincs már mód a változtatásra!
- az átírásokhoz az eredeti irat olvasható minőségű (de nem több MB-os terjedelmű) fényképét a lektorok számára mellékeljék, még akkor is, ha nem lesznek a cikkbe beillesztve.
- a cikkbe beillesztésre kerülő képek lehetőleg legyenek jó felbontásúak, de egyenként ne haladják meg az 500 kB-ot.
- a cikkbe beillesztésre kerülő képek helyét és az esetleges képaláírást adják meg a szövegben, a képeket ne illesszék be a cikkbe, hanem küldjék mellékletben.
- ügyeljenek a helyes gépelésre, futtassanak helyesírás-ellenőrzést leadás előtt.
- ügyeljenek az iratátírás, forrásközlés pontosságára.
- az évszázadokat arab számmal, a dátumokat a következő formában tüntessék fel: „1632. július 23.” („1632.07.23.” és hasonló formátumok kerülendők!) Lábjegyzetben az „1632. júl. 23.” is megfelelő.
- a felhasznált műveket és levéltári anyagot lábjegyzet formájában hivatkozzák, külön irodalomjegyzéket nem szükséges készíteni.
- idézeteknél mindig adják meg a forrást.
- a felhasznált szakirodalmat/iratokat egységesen a következő szabványos formában adják meg:

Könyv:

Kovács István: A könyv. Bp., 2000. 50-55.

További hivatkozások esetén: *Kovács I.*: i. m. 62-64.

Ugyanarra a műre történő egymást követő hivatkozások esetén: Uo. 75-77.

Folyóiratcikk:

(3 vagy több szerző: et al., annál kevesebb: név szerint):

Darvas A., Kiss I., Jónás Á.: A folyóiratcikk címe. In: *Élet és Irodalom* 1.(2005.) 10-13.

Elektronikus:

Mint folyóiratcikk, és a részletes hivatkozásban fel kell tüntetni az URL-t és lehetőleg a letöltés dátumát:

Darvas A.: A folyóiratcikk címe. *Élet és Irodalom Online* (2005. június 12.).

<http://www.es.hu/pd/display.asp?channel=PUBLICISZTIKA0637> (Letöltés dátuma: 2006. aug. 20.)

Levéltári irat:

Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára (továbbiakban: MNL OL) P 2018 Tomcsányi (Tomcsini) család vásárosnaményi levéltára, 1. cs. 1. tétel Tomcsányi család évrendezett iratai, 1603.

Magyar Nemzeti Levéltár Pest Megyei Levéltára (továbbiakban: MNL PML) IV. 3. c/2. Pest-Pilis-Solt vármegye nemesi közgyűlésének iratai, köz- és kisgyűlési iratok, nemességi iratok (acta nobilitaria) 1792. fasc. 2. nr. 1988.

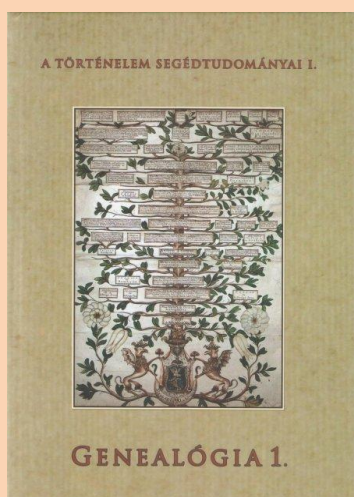
A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy válogasson a beadott cikkek közül, későbbi számra halasztva megjelentetésüket, a terjedelmesebb írásokat több részre bontva közölje le. A szakirodalmi összefoglalásokkal szemben előnyben részesülnek a primér források felhasználásával készült, egyéni kutatómunkán alapuló cikkek.

Nem megfelelő színvonalú, a családfa-kutatáshoz vagy az egyesület tevékenységéhez nem kapcsolódó, korábban máshol már megjelent írásokat a szerkesztőség nem fogad el közlésre.

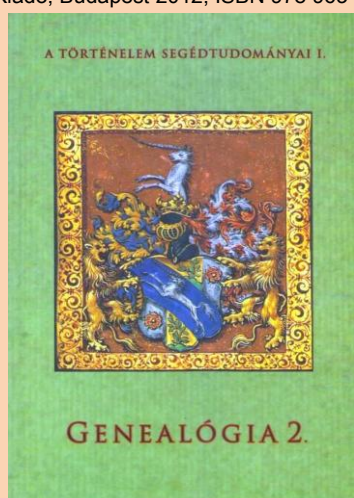
A cikkeket MS Word formátumban a matrikula@macse.org címre várjuk.

Köszönjük leendő szerzőink munkáját, fáradozását!

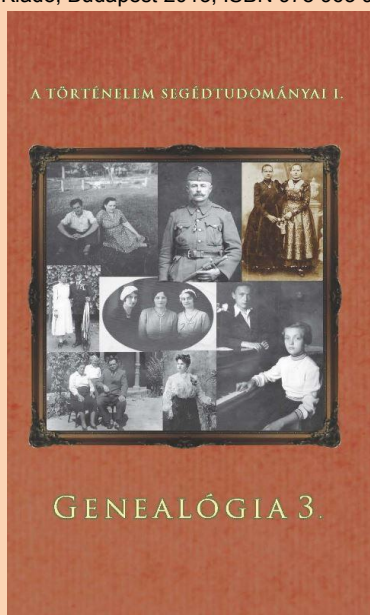
A szerkesztőség

Szerkesztette Kollega Tarsoly István, Kovács Eleonóra, Pandula Attila, Vitek Gábor
Tarsoly Kiadó, Budapest 2012, ISBN 978 963 9570 41 2

Szerkesztette Kollega Tarsoly István, Kovács Eleonóra, Pandula Attila, Vitek Gábor
Tarsoly Kiadó, Budapest 2013, ISBN 978 963 9570 55 9

Szerkesztette Kollega Tarsoly István, Kovács Eleonóra, Vitek Gábor
Tarsoly Kiadó, Budapest 2015, ISBN 978 963 9470 66 5

MACSE

H-1022 Budapest
Budafoki út 10/A. II/3/a.

E-mail: macse@macse.hu

Adószám: 18213056-1-41

KSH: 18213056-6499-529-01

Egyesületi tisztségviselők

Dr. Kollega Tarsoly István
elnök

Dr. Hatvany Béla Csaba
elnökhelyettes

Dr. Várkonyi Tibor
főtitkár

Beszeda László
titkár

Hirschler András
titkár

Kónya Zsuzsanna
titkár

Lengyel Sándor
titkár

Németh József
titkár

Papcsik Béla
titkár

Szigetiné Zékány Ilona
titkár

Gelei Judit
kincstárnok

Dr. Balás István
az ellenőrző bizottság tagja

Gonda István
az ellenőrző bizottság tagja

Laurinyecz Pál
az ellenőrző bizottság tagja

Látogassa meg web-
helyünket:

<http://www.macse.hu>

A
HERALDIKA KÉZIKÖNYVE

MŰSZÓTÁRRAL,
714 SZÖVEGKÖZTI ÁBRÁVAL ÉS 3 MELLÉKLETTEL.

A
M. TUD. AKADEμία TÖRTÉNELMI BIZOTTSÁGA

MEGBIZÁSÁBÓL

IRTA
BÁRCZAY OSZKÁR.

Ára 6 ft.

BUDAPEST,
KIADJA A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEμία
1897.